

KHRG

ကညီဂိုဝီခွဲးယာ်ကရူာ်

မၤနီၣ်မၤပါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပှၤဂိုၤဝီခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိခိၣ်န့ၣ်သီပူၤ

န့ၣ်ပှၤယာ် နီၣ်ကတၢၢ်တၢ်ပာ်ဖျါ - တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဟဲကဲထီၣ်သး လၢ တၢ်မၤ ထံကီၢ်ဒိဘၣ် တၢ်ပတုၢ်တၢ်ခးဝံၤအလီၢ်ခံ. လၢယန့ၣ်အါရံၤ တုၤ လၢဒဲးဘၣ်၂၀၁၆နီၣ်

ကညီဂုဂ်ဝိခွဲးယာ်ကရူဂ်

မာနီဂ်မာယါတၢ်မာဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုဂ်ဝိခွဲးယာ်လၢကီုပယီုဒိခိဂ်ဒုသဝိပူ

နံဂ်ကတၢၢ် တၢ်ကစီဂ် လံာ်ဟ်ဖျါ

လါစးပထုဘၣ် ၁၇သီ, ၂၀၁၇နံဂ်/ KHRGလံာ်ကတြၢ်နီဂ်ဂံ-17-1-F1

နူပုဂ်ယာ်ကီုဂ်နံဂ်ကတၢၢ်တၢ်ဟ်ဖျါ - လါယနူအါရံၤ တုၤ လါဒံၤစဲဘၣ် ၂၀၁၆နံဂ်

နံဂ်ကတၢၢ် လံာ်တၢ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤ¹ ဟ်ဖျါထီၣ်စဲ နူပုဂ်ယာ်ကီုဂ်, ကီုပယီုမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်စိး တၢ်အိၣ်သး လၢအကဲထီၣ်သး စးထီၣ်ဖဲ လါယနူအါရံၤ တုၤ လါဒံၤစဲဘၣ် အဆၢကတီု အတၢ်ကီုအပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂုဂ်တၢ်ကျါလၢ အပုဂ်ယာ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်စဲ တၢ်မာဘၣ်ဒိ ပုဂ်ဝိခွဲးယာ်, တၢ်ဂုဂ်တၢ်ကျါ လၢအရူဒိၣ်လၢ လီၤကဝီၤ သဝိဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒ်အမ့ၢ် သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအတၢ်အိၣ်သး, တၢ်မာတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး အဖီခိၣ် တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ, တၢ်မာပယုဲတၢ်, ကသံၣ်မူၤဘျီ, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဂုဂ်ထီၣ် ပသီထီၣ် တၢ်တၢ်ကျါ, ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤတၢ်ဂုဂ်ကီု ဒီး ပုၤဘၣ်ကီုဘၣ်ခဲ အဂုၢ်အကျါ သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကစီဂ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဆုၤထီၣ်အီၤလၢ ကညီဂုဂ်ဝိ ခွဲးယာ်ကရူဂ် လီၤကဝီၤပုၤမာတၢ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဒ်တၢ်ကစီဂ်လၢ ဘၣ်တၢ်မာနီဂ်မာယါအီၤ ဒီး ဝဲာ်ထံးနီၤဖးတၢ်လံာ်အီၤ သ့ၣ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်စဲအသိး တၢ်မာ ထံးကီုဒိဘၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး လၢပယီုသး ဒီး ကညီ ကလုာ်န့ၣ် သးဖီၣ်စုကဝဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် အဘၣ်စၢၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ ဖဲၤ၂၀၁၆နံဂ် အပူၤ တၢ်ဒုးတၢ်ယာ်တဖၣ် ကဲထီၣ်ဒီးဝဲ ဒီးသးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် မူထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ဒီးဝဲဒုၣ်အယီု သဝိဖိ ဖဲ နူပုဂ်ယာ်ကီုဂ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်ဒီးဒုၣ်လၢ တၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဘၣ်ဘျီအပူၤ အမၤမုၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ စးထီၣ်ဖဲ တၢ်စးလီၤစုမုၢ်ကျါ လၢ ထံးကီုဒိဘၣ် တၢ်မာတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး ဝံၤအလီၢ်ခံ သဝိဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်နာ်န့ၣ်အိၣ် ကညီဒိကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA) စ့ၢ်ကိး စ့ၢ်လီၤကွံာ်ဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်ယးဒီး ပုဂ်ဝိခွဲးယာ် တၢ်အိၣ်သး လၢ နူပုဂ်ယာ် ကီုဂ်အပူၤတခီ သဝိဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်မာပယုဲ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်မာအါမာနး, တၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်

¹နံဂ်ကတၢၢ် လံာ်တၢ်ဟ်ဖျါ တဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢ KHRG ဝဲၤဒၢးပုၤမာတၢ်ဖိ ဒီး ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဂုဂ်တၢ်ကျါလၢ အဖဲးစိဖျိသးလၢ လီၤကဝီၤ ပုၤမာသကိးတၢ်ဖိ ဖဲနူပလံာ်ယာ်ကီုဂ် လၢအဘၣ် တၢ်နီၣ်လိအီၤလၢ ကမၤနီဂ်မာယါဝဲ လီၤကဝီၤ ပုၤဂုဂ်ဝိခွဲးယာ် တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤဂုၤထီၣ် KHRG တၢ်မာနီဂ်မာယါ အကျါအကျဲတဖၣ် ဖျိဖျါဖျါဖျါ အဂီၢ်ဒီး ဒ်သိးကန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိး အတၢ်လဲၤစိဖျိတဖၣ် လီၤလီၤဒုၣ်ဒီး သဝိဖိလၢ ကီုပယီု ကလံာ်စိးပူၤ အတၢ်ထံးတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် ဒီး ဒ်KHRG အတၢ်ပညိၣ် အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် လၢဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကစီဂ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ် လၢပျီပူၤတဖၣ်ခဲလၢာ် ဖဲဘၣ်တၢ်မာအီၤ ဒ်အကျါအကျဲ အိၣ်ဝဲအသိးဝံၤဒီး တၢ်ကျိၣ်ထံးအီၤ ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ ပုၤလၢအတုၢ်ဘၣ်တၢ်အဂၤ အတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး ဘၣ်တၢ်မာဘၢအဂုၢ်အကျါလၢအကါဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လံာ်ဟ်ဖျါအဂၤလၢအဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ် ဘၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤဆူ တၢ်ကစီဂ်အကလုာ်, တၢ်ဂုဂ်,တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ ဒီးအနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးဖးအါထီၣ် တၢ်ဂုဂ်အဂၤလၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ် တခါစုာ်စုာ်အဂီၢ် ဝံၤသးစ့ၤကွၢ်ဘၣ်လၢ KHRG တၢ်ကစီဂ်သန့တက့ၢ်.

ဒီးတၢ်မၤသံမၤဝီ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အခါ ဒီး ဝဲတၢ်ဘျါတၢ်ဂ့ၢ်ကီ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဆၢကတီၢ် တၢ်တီတၢ်တြၢ် လၢအဝဲသ့ၣ် အဂီၢ် စ့ၤဒီးဝဲဒၣ် အယီၤ သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ် လိာ်ဘၣ်ကရၢကရိတဖုဖု ဒ်အမ့ၢ် KHRG လၢကလဲၤဟ့ၣ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ် ဘၣ်ယးပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ် ဒ်သိးဒီးအဝဲသ့ၣ် ကသ့ဒီးသၤလီၤက့ၤ အနီၣ်ကစၢ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ဒ်တၢ်ကစီၣ်လၢ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဝဲ ဟီၣ်ကဝီတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်အပူၤ ဘၣ်ယး ကသံၣ်မူၤဘျီးလၢ အမ့ၢ် ကသံၣ်ကသ့ၣ်အံၤ တၢ်ဆါတၢ်ပူၤအီၤလၢ အတဖိးမံလိာ်အသးဒီး တၢ်ဘျါသဲစးတဖၣ် အါထီၣ်ဝဲလၢကီၢ်ဆၣ် ကိးဘုၣ်ဒီး စုၣ်စုၣ်လၢ နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ် အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢ တၢ်ဆါတၢ်ပူၤ ကသံၣ်မူၤဘျီးဒ်အံၤတဖၣ် အယီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ကီ လၢ အပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ ပုၤဂ့ၢ်ဝီ တၢ်ဂ့ၢ်ကီ သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်စၢ်သးဘီၣ်တဖၣ် ယုာ်ဒီး ပုၤဖိဒ်ဖိသ့ၣ်, ပုၤမုၢ်ပုၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ သူစူးကါဝဲ ကသံၣ်မူၤဘျီး လၢအမ့ၢ် ကသံၣ်ကသ့ၣ် အံၤအယီၤ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်သးစၢ်ဆါလၢ အတၢ်ဖိးတၢ်မၤဒီး တၢ်မၤလိပူၤ တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်က့ၤဝဲ တၢ်ဝဲတၢ်ယိးလၢ အဟံၣ်ဖိယီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤသတးဒီး သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီနီၢ်နီၢ် လၢအဝဲသ့ၣ် ခါဆူညါ စၢၤသ့ၣ်သီတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ဘၣ်ယးဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ် ပသီထီၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ပုၤလၢ အမၤသကိးတၢ် ဒ်အမ့ၢ် ကရၢသဘျူ (NGOs) တဖၣ်, ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ပုၤတဝၢ တၢ်ကရၢကရိ (CBOs) တဖၣ်, ကညီဒိကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရၢ (KNU) ဒီး ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ် ကြး မၤလီၤတံၢ်ဝဲ တၢ်မၤစၢၤလၢ အဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ်ဝဲလၢ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ် ဒ်သိး ကတုၤဝဲဒၣ်ဆူ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အအိၣ် ဒီး သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ ဂ့ၤဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ. သဝီဖိလၢ နူပျၢ်ယၢ် ကီၢ်ရၣ်ပူၤ သ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကရၢကရိ သ့ၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲ တၢ်မၤစၢၤ အိၣ်အါမး ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲ တုၤလီၤတီၤလီၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ် စုၣ်ကိးဝဲလၢ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဝဲအလီၢ်ခံ တၢ်ဂ့ၢ်ကီလၢ ကဘၣ် ဘျါတဖၣ် အိၣ်ဒ်ဝဲဒၣ် အဖၢမ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်

နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်အံၤ မ့ၢ်လီၢ်ကဝီၢ်တခါလၢ အအိၣ်ကျဲၣ်ကျိလိာ်အသးလၢ KNU ဒီး ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ် အတၢ်ပၤဆုၤ အဖိလၢ န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ် လီၢ်ကဝီၢ် အတၢ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤသးလၢ ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ် ဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲတခီ နူပျၢ်ယၢ် ကီၢ်ရၣ်အံၤ အိၣ်ဆိလီၤအသးဝဲ ကညီကီၢ်ဝဲၣ် ကလံာ်ထံး တကဟ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကီၢ်ဆၣ်လၢ KNU ဒီး ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ် နီၤဖး ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤဝဲလၢ နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤတဖၣ် လီၤဆိလိာ်အသး န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါ လၢလၢ်အသိး ကီၢ်ဆၣ်လၢ KNU ဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲ ဝဲနူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤအံၤ အိၣ်ဝဲ လွံာ်ဘုၣ်လၢအမ့ၢ်ဝဲ ကိးတရံး ကီၢ်ဆၣ် (အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကလံာ်စိးခါၣ်သးတကဟ်), နီၣ်တကီ ကီၢ်ဆၣ် (အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ် ကလံာ်ထံးတကဟ်), ကြၢၢ်တု ကီၢ်ဆၣ် (ကလံာ်စိးခါၣ်သး တကဟ်), ဒီး ဝီၢ်ရၢ ကီၢ်ဆၣ် (မုၢ်န့ၣ် တကဟ်) န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ကညီဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ် ကရၢ ပုၤထၢ တၢ်ကစီၣ်ဖိတဖၣ်အံၤ အါဒၣ်တက့ၢ် လဲၤတုၤဝဲဆူ နူပလၢ်ယၢ် ကီၢ်ရၣ် ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အံၤအပူၤ လၢတၢ်ကမၤနီၢ်မၤယါ ပုၤဂ့ၢ်ဝီ ခွဲးယၢ် တၢ်အိၣ်သး သ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အတၢ်အိၣ်သး ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ်တၢ်အဟဲၣ်သး လၢ တၢ်မၤတၢ်ပတုၤတၢ်ခး ဝံၤအလီၢ်ခံ

ဒ်တၢ်ကစီၣ်လၢ ဒီးန့ၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်မၤနီၣ်မၤယါ အလံာ်တၢ်ဟ်ဖျါဖဲ ၂၀၁၆န့ၣ်အတၢ်ပူၤ အသိး ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် ဝဲာ်ထံနီၤဖးဝဲဒီး ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤ အိၣ်ဝဲဒၣ် သၢမံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပုၤသၢမံၤအံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤထံကီၢ်ဒီဘၣ် တၢ်ပတုၤတၢ်ခး ဝံၤအလီၢ်ခံ သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲမူထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ကဒါက့ၤ ဒီဖျါ တၢ်ဒုး ဆဲးကဲထီၣ်သး လၢ သုးခိးကီၢ်ဆၢ, ပယီၤသုး ဒီး ကညီၣ်ကလုာ်န့ၣ် သုးဖီၣ်စုကဝဲၤ အဘၢၣ်စၢၤ , သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ် လၢတၢ်မၤတၢ်ပတုၤ တၢ်ခးအံၤ အဖိခိၣ်ဒီး လၢ KNLA သုး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အယိ သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်နာ်အိၣ် အဝဲသ့ၣ် စ့ၤလီၤကွံာ်ဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤ ထံကီၢ်ဒီဘၣ် တၢ်ပတုၤတၢ်ခး ဝံၤအလီၢ်ခံ သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲမူထီၣ် ဂဲၤထီၣ်

ဒ်ပဒီးန့ၣ်ဘၣ် လံာ်တၢ်ဟ်ဖျါ သ့ၣ်တဖၣ်အသိး သဝီဖိတဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ် ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်မၤထံကီၢ်ဒီဘၣ် တၢ်ပတုၤတၢ်ခး ဝံၤတၢ်လံာ် ဘၣ်ဆၣ် ဖဲ ၂၀၁၆န့ၣ် အတၢ်ပူၤ သုးဖီၣ် စုကဝဲၤ လၢန့ၣ်ပုၤယၢ် ကီၢ်ရှ့ၣ်အပူၤ လၢအမ့ၢ် ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်, သုးခိးကီၢ်ဆၢ, နီၣ်မိၣ် ကရဲၣ်တ့ၣ် ကညီၣ်ဘူးဒး (DKBA) ဒီး ကညီၣ်ဒီကလုာ် တၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဟဲအါထီၣ် ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် မ့ၢ်လၢဝဲလၢ ထံကီၢ်ဒီဘၣ် တၢ်မၤ တၢ်ပတုၤတၢ်ခး ဝံၤအလီၢ်ခံ သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် ကပတုၤကွံာ် အသးဘၣ်ဆၣ် ဒ်အဝဲသ့ၣ် ဆၢမ့ၢ်လၢတၢ်ဝဲ အသိး တကဲထီၣ်သးဘၣ်အမဲာ်ညါ အဝဲသ့ၣ် ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်ဒီးဒၣ် အဖၢမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ကစီၣ်လၢ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် ဝဲာ်ထံနီၤဖးဝဲအသိး လၢဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟ်ဖျါ လွံာ်ဘၣ်အပူၤအံၤ ဟ်ဖျါပၣ်ယုာ် ဝဲဒီးသုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အဂ့ၢ်အကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သဝီဖိလၢ ဝီၢ်ရှ့ၣ် ကီၢ်ဆၣ်ပူၤတက ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး ဖဲ လါဖ့ၤတြျါအါရံၤ ၂၃သီၣ်၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤ သုးမ့ၢ်ဒိၣ် ဒုးယၢ်ကရူၢ် နီၣ်ဂံၢ် (၁) ဒုးယၢ်ခိၣ် အီၤကွီၤထဲၣ်အံၤ ဖဲ အဝဲသ့ၣ် ဟူးဂဲၤလၢ ပျီပူၤအခါ မၤလီၤဝဲ အပျဲၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကသံကွံာ်ဝဲ က--- သဝီပူၤအံၤ ပုၤအိၣ်ပဲၤဂၤ ဒီး ဟံၣ်အိၣ် ပဲၤပျါၣ်လဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ဖဲ လါအုၤဖြ့ၣ် ၂၄သီ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤ ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ် လၢအမ့ၢ် ခိၣ်ချ့သုးရှ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၁) တဖုအံၤစ့ၢ်ကိး သံကွံာ်ဝဲ သဝီဖိတဖၣ်လၢ မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ဘၣ် KNLA သုးဖိတဖၣ်စ့ၢ်ခါ န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မၤ တၢ်ပတုၤတၢ်ခး အဆၢကတီၢ် ပယီၤသုး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးဝဲအယိ မ့ၢ်တၢ်လၢ အလီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဒိၣ်မး တခါ ဒီး ဘၣ်မနုၤလၢအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်သံကွံာ်တၢ်သံကွံာ် ဒ်အံၤလဲၣ်န့ၣ် ကဲထီၣ် တၢ်ဆိကမိၣ် တခါလၢ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲ ကိးတရံး ကီၢ်ဆၣ် န့ၣ်ပုၤယၢ်ကီၢ်ရှ့ၣ် အပူၤ သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ် စ့ၢ်ကိး ဝဲဒၣ်လၢ ဖဲ လါအုၤဖြ့ၣ် ၄သီ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤန့ၣ် ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်လၢအမ့ၢ် ဒုးယၢ်ရဲၣ်က့ၤ (နဘဟ) နီၣ်ဂံၢ် (၃)တဖုအံၤ လဲၤန့ၣ်လီၤဆူ ဟီၣ်ကဝီၤလၢအအိၣ်လၢ KNU တၢ်ပာ်ဖိလၢအပူၤ လၢအဝဲသ့ၣ် တအိၣ်ဒီးတၢ်ပျဲၤလၢကန့ၣ်လီၤ ဝဲအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဟူးဂဲၤဝဲလၢ တၢ်မဲာ်ညါအခါ ပျံာ်ဝဲဒၣ်လၢ KNLA ကခးအဝဲသ့ၣ်အယိ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်သဝီဖိတဖၣ် အခါ ကိးန့ၣ်ဝဲဒီး သူဝဲသဝီဖိတဖၣ် ဒ်တၢ်ဒီသဒါ အသိးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဖဲ လါယုၤလံာ် ၂၀၁၆န့ၣ် အပူၤအံၤ KNLA သုးရှ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၁၈) တဖုအံၤ ထၢန့ၢ်ဆူၣ်သုးဖိ ဖဲကိးတရံး ကီၢ်ဆၣ် ဖဲ ကီၢ်ပယီၤဒီးယီၤကီၢ် ကီၢ်ဆၢ စးထီၣ်ဖဲ က--- သဝီ တုၤ ဂ--- သဝီန့ၣ်လီၤ. ဒ်သဝီဖိလၢ အအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်ဖဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး KNLA သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဖဲ ၂၀၁၅နံၣ် ဒီး ၂၀၁၆နံၣ် အတၢ်ပူၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဆုၤလီၤဝဲဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ် တဖၣ် အိၣ်ဒီးဒၣ် အဖၤမ့ၢ် န့ၣ်လီၤ.

သုးခိးကီၢ်ဆါ, ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ် ဒီး ကညီကလုာ်ဖျါ သုးဖီၣ်စုကဝဲၤ အဘၢၢ်စၢၤ တၢ်ဒုးဆဲးကဲထီၣ်သးတဖၣ်အဂ့ၢ် ဒီး တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအဖီခိၣ် သဝီဖိတဖၣ် အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘၣ်တဖၣ်

ဒ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ အတၢ်အုၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီး အဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဘၣ်ဘၣ်လၢ တၢ်ဒုးဆဲးကဲထီၣ်သး အဖီခိၣ် အံၤအသိး အဝဲသ့ၣ် စံးဝဲ ၂၀၁၂နံၣ် တၢ်ပတုၣ် တၢ်ခး ပတြီၤ ဒီး ၂၀၁၅နံၣ် ထံကီၢ်ဒီးဘ့ၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအံၤ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးလၢ အတမ့ၢ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ဒီဖျါလၢ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအံၤ အလံာ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအပူၤ တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢ အကွဲးလီၤတၢ်သးလၢ တၢ်ကဘၣ်လူၤပီၤထွဲအီၤသ့ၣ်တဖၣ်အကျါ တၢ်ပတုၣ် စုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်အံၤ မ့ၢ်ပၣ်ယုာ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် လၢတၢ်အိၣ်သး အနီၢ်ကီၢ်တခီ တၢ်ဒုးဆဲးကဲထီၣ်ဒီးဝဲ အယီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၁၆နံၣ် အတၢ်ပူၤ တၢ်ဒုးဆဲးကဲထီၣ်တၢ်လံာ်အသးလၢ နူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤအံၤ အဘျီအိၣ်ဝဲ အါမးန့ၣ်လီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ် ဖဲ ၂၀၁၆နံၣ်အတၢ်ပူၤ ဖဲ ကီးတရံးကီၢ်ဆၢ, နူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရၣ်ပူၤန့ၣ် လၢသုးခိးကီၢ်ဆါ ဒီး DKBA (ဘူးဒးကရူၢ်) အဘၢၢ်စၢၤ တၢ်ဒုးဆဲးကဲထီၣ်ဝဲလၢ ယုာ်ဘျီန့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ဖဲ လါအီၤကူး ၂၀၁၆ န့ၣ် အနံၤ သုးဖီၣ်စုကဝဲၤလၢ တၢ်တသ့ၣ်ညါအမံၤဘၣ်တဖၣ်အံၤ လၢတၢ်ထီၣ်ဒုးဝဲ ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ် အသိးလုၣ်လၢ အတီဆုၤထီၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤတခီအံၤအဂီၢ် ဒီးလီၤယာ်ဝဲ ဟီၣ်လၢ မ့ၢ်ပီၤ လွံၢ်ဖျါ လၢ ကျဲကဟ် ဖဲ စတၢၣ် ဒီး ဇုတၢၣ်တၢ်လီၢ်အဘၢၢ်စၢၤ လၢအမ့ၢ်ကီးတရံးဝုၢ် ဒီး ကြၢၢ်တုၣ် ဝုၢ် အဘၢၢ်စၢၤ န့ၣ်လီၤ. သိလုၣ်ပူၤ ပုၤကညီလၢ အပၣ်ယုာ် မ့ၢ်တဘၣ်ဒီး နီတဂၤ ဘၣ်ဆၣ် ဒီဖျါလၢ မ့ၢ်ပီၤ ပီၤဖးထီၣ်အယီၤ ဘၣ်ဒိဝဲ သိလုၣ် တဆဲးတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟဲထီၣ်ရဲပျီဝဲ တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲအံၤအယီၤ အဝဲသ့ၣ်ပံးတံာ်ယာ်ဝဲ ကျဲမ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ ပုၤသဝီဖိ လၢအလဲၤထီၣ်က့ၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟးထီၣ်ဟးလီၤ တသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယီၤသတးဒီး နူသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အသးဘၣ်တံၤတၢ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဒ်အံၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ဖဲ လါဖဲပထုဘၣ် ၁၀၁၆ ၂၀၁၆နံၣ် အနံၤ နါမက့ၤ လၢအဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရီၤမဲအီၤလၢ တီၤဆါအီၤ (DKBA ခွဲထွဲးတဖၣ်)အံၤ ဒ်သိး ကခိးနူသ့ၣ်ဒုးဝဲ သိလုၣ်လၢ နူပလၢယာ်ကီၢ်ရၣ် KNLA သုးရၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၁၇) သုးရၣ်ခိၣ် ဒီးဝဲတခိၣ်အံၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ် လဲၤအိၣ်နူသ့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကျဲကဟ် တၢ်လီၢ်တတီၤ ဖဲ ဘ--- သဝီ ဒီး စ--- သဝီ အဘၢၢ်စၢၤ, ကြၢၢ်တုၣ်ဝုၢ်, ကြၢၢ်တုၣ် ကီၢ်ဆၢဝဲ ကျဲလၢအလဲၤဆူ မဲၤခလဲၤ သဝီ ဒီး ကီးတရံး ဝုၢ်တခီ န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် တၢ်ခိးနူသ့ၣ်ဒုးတၢ်အဘျီဝဲအံၤ ဘၣ်ဒိဝဲ သိလုၣ် ဒီး ဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကီးဝဲ KNLA သုးရၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၁၇) အသုးဖိ သၢဂၤန့ၣ်လီၤ.

ဒီဖျါလၢ တၢ်ဒုးဆဲးကဲထီၣ်သး ဒ်အံၤအယီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤယံးထီၣ် သဝီဖိတဖၣ် အတၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ ဟူးဂဲၤသဘျီ ဒီး ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲ တၢ်မၤဘၣ်ဒီး သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိ သးသမူတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျါအကျဲ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒ်ဘၣ်အမဲာ်ညါ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဒီး သုးဖီၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် အတၢ်မၤပျံၤမၤဖုး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢ တၢ်ဒုးဆဲးကဲထီၣ်သးအယီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် အအၢကတၢ်လၢ အပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတခါမ့ၢ်ဝဲ သဝီဖိအါဒ်အါဂၤ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲဒီး ကျိဖးဒိၣ်ချ့ အက့တဖၣ် နးနးကလဲာ်အိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲတခီ မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူဆါယါဘျါဘၣ် ဒီဖျါ ကျိၣ်စုအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် ဒီး တၢ်ကူဆါယါဘျါ အတၢ်လၢဘျီလၢစ့ၤ အါဒိၣ်တလၢ လၢအဝဲသ့ၣ် အဂီၢ် အယီၤန့ၣ်လီၤ.

"သဝီဖိလၢ ဘၣ်ဒိခဲလၢၤ အိၣ်ဝဲဒၣ် လွံၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ. ယၢဒီး ယဝါ ဝံၤဒီး ပုၤမိၢ်ဒါတဂၤစ့ၢ်ကီး ဘၣ်ဒိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်ယဖီမ့ၢ်ဒု ဘၣ်ဒိဝဲ နးမးလီၤ. တုၤဝဲအံၤ"

အဲဒါတိုက်ခတ်တိုက်ခတ်လားဘာ။ လာတိုက်ခတ်ခါအဲဒါအင်္ဂါ ယာဒီးယဝါ ပတၢ်ပိာ်သကိးဒီး တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ် တံအ--- န့ၣ်လီၤ. ယတဲဘၣ်ယဝါန့ၣ် ကသံၣ်သရၣ် တထုးထီၣ် ကျိချံးဒီး အကုလၢ ပဖိမုၣ် အမဲၣ်ချံးပူၤဘၣ်.ဝံၤဒီး အဲဒါသ့ၣ် တဲလၢ ပကဘၣ် လဲၤပုးလၢ ဖံၣ်စန့ၣ်လီၣ် တၢ်ဆါဟံၣ် လၢယံၤကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ပတဲယံၤကျိၣ်ဒီးတဘၣ် ဒီး ပစုစုကိး တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယံၤ ပကဘၣ်မၤဒဲလဲၣ်. တၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ် တံအ--- အံၤ ဆဲးကျိးန့ၣ်ပုၤဒီး ကသံၣ်သရၣ် ဖ--- လၢအအိၣ်လၢ ဝှံၣ်တကူၣ် တဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒီး ကသံၣ်သရၣ် ဖ--- အံၤ တဲလဲလၢ ကသုးကျဲၤန့ၣ်တၢ်လၢ ပဂီၢ်လီၤ. ကသံၣ်သရၣ် ဖ--- တဲလဲဒၣ် လၢနကကူဆါ နဖိမုၣ်အင်္ဂါ ကလၢၤဝဲ အကလီၢ် ယဲၣ်ဆဲးန့ၣ်လီၤ. (တၢ်လၢၤဘျုးလၢၤစ့ၤအံၤ အါဝဲဒိၣ်မးလီၤ). အယံၤသတးဒီး ယဝါတဲဘၣ်ယၤလၢ ပမၤတၢ်တသ့နီတမံၤဘၣ်. ပဟ့ၣ်တၢ်လၢၤဘျုးလၢၤစ့ၤဝဲအံၤ တန့ၢ်ဘၣ်. အယံၤ ပကဘၣ်ပၢ် ပဖိမုၣ် ဒီးအံၤလီၤ.”

နီၣ်ဂ--- (ပိာ်မုၣ်, ၅၀နံၣ်), ဒ--- သဝီ, ကိးတရံး ကီၢ်ဆၣ်, နုပျၢ်ယၢ် ကီၢ်ရှၢ် (တၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဖဲ ၂၀၁၆နံၣ်, လါဖဲပထုဘၢၣ်န့ၣ်လီၤ.)

တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါ ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ် သဝီဖိလၢ ကညိၣ်ဂီၢ်ဝိဒ္ဓဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးအီၤတဂၤ စံးဝဲ ဒီဖျိလၢ တၢ်ဒုးလၢအကဲထီၣ်သး ဖဲ ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်ပူၤ ဖဲ လါဖုၤ ဩၣ်အါရံၤ ၂၀၁၆နံၣ် အတီၢ်ပူၤအံၤအယံၤ ကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤယံးထီၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ ဟူးဂဲၤသဘျုးအံၤ မ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢ အပိာ်ထွဲထီၣ် အခံတခါန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် လၢတၢ်လီၤပျီၤလီၤဖုးအပူၤ BGF သုးတဖၣ် ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုာ်လၢ သဝီဖိတဖၣ် တဘၣ်ယုာ်ထီၣ်ကွံာ်လၢအသဝီပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

“သဝီဖိကိးဂၤ အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ သဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိ (BGF)သုးသ့ၣ်တဖၣ် တဟ့ၣ်ပုၤအခွဲးလၢ ပကယုာ်ကွံာ်ဆူတၢ်လီၤအဂၤဘၣ် ဒီး တဲပျီၤ တဲဖုးပုၤလၢ ပမ့ၢ်ဆံၣ်ဖျိးန့ၣ် အဲဒါသ့ၣ် ကဒ့ၣ်အူထီၣ်ကွံာ် ပဟံၣ်အယံၤန့ၣ်လီၤ. ခါဆူညါ အဲဒါသ့ၣ် မ့ၢ်တဲပျီၤ ဒဲအံၤဒု ပကန့ၣ် အဲဒါသ့ၣ်ကလုာ် တကဲလၢၤဘၣ် ဒီဖျိ ပထံၣ်ဘၣ်ဒၣ်ထဲ အဲဒါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ခးကျိၣ်လၢ သဝီပူၤလီၤ. အဲဒါသ့ၣ် တခးကျိၣ်ဆူ အဒုၣ်ဒါအိၣ် (သုးဖိၣ်စုကဝဲၤ အဂၤတန့ၣ်) ဘၣ်.”

စီၤအ--- (ပိာ်ခွါ, သးနံၣ် တသ့ၣ်ညါ), ဘ--- သဝီ, ကိးတရံး ကီၢ်ဆၣ်, နုပျၢ်ယၢ် ကီၢ်ရှၢ် (တၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ် သံကွၢ်ဖဲ လါဖုၤဩၣ်အါရံၤ ၂၀၁၆နံၣ် န့ၣ်လီၤ.)

လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤသဝီဖိတဖၣ် လီၤဆီဒဲတၢ် ပုၤလၢ အတူၢ်ဘၣ် တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအတၢ်ဆိၣ်သနံးတဖၣ်အံၤ အတၢ်နၢ်အိၣ် ထံကီၢ်ဒီဘ့ၣ် တၢ်မၤ တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးအံၤ တအိၣ်လၢၤဘၣ် ဒီး အဲဒါသ့ၣ် တၢ်သံကွၢ် အိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျါလၢ ထံကီၢ်ဒီဘ့ၣ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ခးဝံၤအလီၢ်ခံ ဘၣ်မနုၤအယံၤလၢ သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီး တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ် ဆဲးကဲထီၣ်အသးလဲၣ် န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိၣ်ဒိၣ်မးလၢ အဲဒါသ့ၣ် ခါဆူညါ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အင်္ဂါ, တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤသဘျုး ဒီး တၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတၢ်တဘျုးအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤလၢ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ် ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီၣ်ပုၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဝဲ လၢယုၤလံၤ ၂၂သီ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤ, ဝဲ ကိးတရံးကီၢ်ဆၢ, နူပုၤယၢ် ကီၢ်ရှၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ် ခိၣ်ချ့ သုးရှၢ် နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၁) လၢအဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၢ်မဲအီၤလၢ သုးခိၣ် ကွီၤမ့ၢ်အီၤ တဖုအံၤ လဲၤဝဲဆူ ၈--- သဝီ, နီၣ်တကီ ကီၢ်ဆၢ, နူပုၤယၢ်ကီၢ်ရှၢ် နိသိး ကမၤ သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအကျိၤအခါ န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုး ခိၣ်ချ့ သုးရှၢ် နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၁) တဖုအံၤ အသုးဖိအိၣ်ဝဲ (၁၇) ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢ အဒုးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကျဲၣ်မ့ၢ်ဝဲ သုးခိၣ် စီၤထဲလ်န့ၢ် လၢ အအိၣ်ဝဲ KNU တၢ်ရှုလိာ်မုၢ်လိာ် ရူ, လၢ ယိၣ်သၢဖျါၣ် တကွၢ်ဟ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်စ့ၢ်ကိး KNU တၢ်ရှုလိာ်မုၢ်လိာ်ရူ ပုၤဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါခိၣ် ခံၣ်တဂၤ န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - KHRG]

တၢ်ဂီၤ ခံဘၣ်တဘျုးအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤလၢ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ် ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီၣ်ပုၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဝဲ လၢဖုၤတြျီၤအါရံၤ ၂၄သီ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤ, ဝဲ လုၤနိးသဝီ, ဝီၢ်ရိကီၢ်ဆၢ, နူပုၤယၢ် ကီၢ်ရှၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပယီၤသုးသိလုၣ် ယိၣ်ခိၣ်အဂီၤလၢ ပယီၤသုးကျိၤဒီးဝဲအံၤ အိၣ်ပတုၤဝဲ သီခါဖျါကရၢၢ်ပုၤအခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ် နိသိး ကဆိတလဲ အသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အကျိၤအကျဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် သိလုၣ်မုၢ်ဆၢမုၢ်ဂီၤ လၢအတမ့ၢ် သုးသိလုၣ်ခံခိၣ်တမီ ဘၣ်ထုးန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ. သိလုၣ်ခံခိၣ်အံၤဖျါလၢ အဝဲသ့ၣ် ဟဲကိးန့ၣ်ဝဲ သဝီဖိအသိလုၣ်ဝဲ သၢဖျါၤစယၢ် ဝ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးအတၢ်လဲၤတဘျုးအံၤ နိသိး အဝဲသ့ၣ် ကဆိတလဲ အဝဲသ့ၣ် သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအကျိၤအကျဲၣ်အဂီၢ် ကလဲၤအိၣ်ဝဲဝဲ စ့ၣ်ဘျီၤဟၢ ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်အ သုးကလၢ လၢအအိၣ်သ့ၣ်လီၤသးဝဲ မဲၢ်ကနဲ သဝီန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - KHRG]

တၢ်ဂီၤ သၢဘၣ်တဘျုးအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤလၢ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ် ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီၣ်ပုၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဝဲ လၢမး ၂၃သီ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤ ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ (RPG)ခိၣ်သ့ၣ်ချ့ လၢအအိၣ်တၢ်ဝဲ တၢ်ဒုးကဲထီၣ် လၢ DKBA နါမကျိ ကရူၢ်ဒီး သုးခိးကီၢ်ဆၢကရူၢ် အဘၣ်စၢၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ ဝဲ ကိးတရံးကီၢ်ဆၢ, နူပုၤယၢ်ကီၢ်ရှၢ် ဝဲ လၢဖုၤတြျီၤအါရံၤ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤ န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - KHRG]

တၢ်ဂီၤလီၢ်ခံကတၢ်တဘျုးအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤ ဝဲလၢဝဲပထုၤဘၣ် ၁သီ ၂၀၁၆န့ၣ် ဝဲ ဟ--- သဝီ, ကိးတရံးကီၢ်ဆၢ, နူပုၤယၢ်ကီၢ်ရှၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီၣ်ပုၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး သဝီဖိ လၢ အဝဲ အဖိမုၢ်ဒီး အကစၢ် ဘၣ်ဒိဝဲဒီးကျိၤဖးဒိၣ်ချ့အက့ ဝဲ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးလၢ DKBA နါမကျိ ကရူၢ်ဒီး သုးခိးကီၢ်ဆၢကရူၢ် အဘၣ်စၢၤအခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်သးဝဲ လၢအိကူး ၄သီ ၂၀၁၆န့ၣ် ဟါခီ

ယ့်နီရ်ဂ်အဆာကတီဝဲ ဝဲ င--- သဝီအံၤန့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံ အကုအခိတဖၣ် ဘၣ်ဒိဝဲ နီၣ်လ--- , အဝါ (စီၤမ---) ဒီးအဖိမုၣ် နီၣ်န--- န့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံအကုအံၤ ဘၣ်ဒိဝဲ နီၣ်န--- အမဲၣ်ချံအယံ တုၤခဲအံၤ အဝဲတထံၣ်တၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမုၣ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီး အဟုးအသးတဂၤလၢအမံၤမ့ၢ် နီၣ်အ--- အံၤ ဘၣ်ဒိ ဝဲၣ်ကိး ဝဲဒီးကျိဖးဒိၣ်ချံအကု ဝဲအဟးထီၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ချါ ဝဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်အဆာကတီဝဲ အခါ န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - KHRG]

သဝီဖိအတၢ်န့ၣ်လီၤမၤကွံၣ်လၢ KNLA အဖိခိၣ်

တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤလၢ ထံၣ်ကိးဒီးဘၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး ဟံၣ်လီၤ လၢ KNLA ကဘၣ်လူၤပိၣ်ထွဲ ဝဲအဂီၢ် အိၣ်ဝဲ အါမးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်လၢအဂ့ၤ လၢကမုၢ်ဖိခိၣ်, ကဘၣ်မၤစၢၤကမုၢ်, ကဟုၤကယၢ်ကမုၢ် ဒီး ဆၢထၢၣ်လၢ ကမုၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နံၤသိး တၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ် လၢအဂ့ၤ ကအိၣ်လၢ ကမုၢ်အဖိခိၣ် အဂီၢ် မ့ၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အရူၤဒိၣ်တထံၣ် လၢ သုးဖိၣ်စုကဝဲၤကိးဖုဒး ကဘၣ်လူၤပိၣ်ထွဲ ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. နံၤလဲၣ်ဂ့ၤ နံၤလဲၣ်ဂ့ၤ လၢကညိၣ်ဂီၢ်ဝဲ ခွဲးယၢ်ကရူၢ် လံာ်တၢ်ဖျါအါဘၣ်အကျါ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်လၢ ကမုၢ် ဒီး သုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဘၢၣ်စၢၤ လၢ အတဂ့ၤဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ သုးဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ်အံၤ မၤပယွဲ, မၤဘၣ်ဒိ ပုၤဂ့ၢ်ဝဲခွဲးယၢ်ဒီးဒၣ်တၢ် ဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် သူကမၢ်ဝဲ အတၢ်စိကမိၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးအယံ န့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ကိးဒီးဘၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး အတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ် တၢ်ရူၤလိာ်မုၢ်လိာ်လၢ ကမုၢ်ဒီး သုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဘၢၣ်စၢၤတဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်မၤ ထံၣ်ကိးဒီးဘၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး တၢ်ဆဲးလီၤစုမုၢ်ကျါဝဲၤအလီၢ်ခံ ကညိၣ်သဝီဖိတဖၣ် အတၢ်န့ၣ်အိၣ် ကညိၣ်ကလုာ်န့ၣ် ဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အဒိတခါ ဝဲ လုးနီး သဝီ, ဝီၢ်ရူၢ်ကိးဆၣ် အပူၤ KNLA သုးခိၣ် လၢအအိၣ်ဝဲတၢ်သမံသမိးတၢ်အလီၢ်တဂၤ ဒီး ပုၤကူၣ်လဲၤမၤကၤတၢ်ဖိတဂၤ မၤသကိးတၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ် အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်ဘျူးဘၣ်ဖိၣ်အဂီၢ် ဒီး အိၣ်တူၢ်အိၣ်ကလီၤဝဲဒၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် အိၣ်တူၢ်အိၣ်ကလီၤသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ အဝဲသ့ၣ် ဟံးကွံၣ် မဲးဒီးလၢၢ်တဖၣ် ဒီး ဝဲသဝီဖိတဖၣ် လိၣ်ဘၣ်ဝဲ မဲးဒီးလၢၢ်အခါ သဝီဖိ ဘၣ်ပုၤက့ၤဝဲဒၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. နံၤကညိၣ်ဂီၢ်ဝဲခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပုၤထၢတၢ်ကစိၣ်ဖိတဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး သဝီဖိတဂၤ သံကွံၣ်ဝဲ,

“ခီဖျိလၢ အဝဲသ့ၣ် (KNLA) တဖၣ်မၤတၢ်အံၤအယံ မ့ၢ် အကဟ့ၣ် ကညိၣ်အတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤ အမံၤလၢအအါတခါခါ.” နံၤလဲၣ်ဂ့ၤနံၤလဲၣ်ဂ့ၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် တဲဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤဆူ KNLA အအိၣ် တဘျုးဘၣ်. နံၤသဝီဖိတဖၣ် စံးဝဲအ သိး “KNLA အံၤ မၤစၢၤတုၤဝဲ ကညိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲအံၤ အဝဲသ့ၣ် မၤနးဝဲ ကညိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအယံ ဘၣ်မၤဝဲ နံၤအံၤလဲၣ်. သု KNLA တဖၣ်အံၤ မၤစၢၤ ပဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်တကဲဘၣ်ဒီး တဘၣ်မၤနးပုၤတဂ့ၤမိၣ်.”

ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢ ကညိၣ်ဂီၢ်ဝဲခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီပူၤ ပုၤထၢတၢ်ကစိၣ်လၢ ဝီၢ်ရီၤကိးဆၣ်, နူပလၢယၢ်ကိးရၣ် တဂၤ ကွဲးဝဲ (တၢ်ထုးထီၣ်ဂ့ၤလီၤအီၤဝဲ လါဒီးဝဲဘၢၣ်၂၀၁၆န့ၣ်)

လၢတၢ်န့ၣ်အယံ နံၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါတုၤလံအီၤလၢထးအသိး ကညိၣ်ဂီၢ်ဝဲခွဲးယၢ်ကရူၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ တၢ်စဲးလီၤစုမုၢ်ကျါလၢ ၂၀၁၅န့ၣ် ထံၣ်ကိးဒီးဘၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး ဝဲတုၤလံဘၣ်ဆၣ် အတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လၢ ၂၀၁၆န့ၣ်အတီၢ်ပူၤ တၢ်လူၤပိၣ်ထွဲအီၤ တုၤလီၤတီၤလီၤ တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုး အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢနူပျၢ်ယၢ်ကိးရၣ်ပူၤအံၤ ဟဲက့ၤမူထီၣ်ဂဲၤထီၣ်ကဒါ ဝဲအဝဲသ့ၣ် ဟူးဂဲၤလၢ တၢ်မၤညါအခါ သူဝဲသဝီဖိ နံၤဒီးသဒါတခါအယံ ကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်ဘၣ်ယိၣ် ဘၣ်ဘိဖးဒိၣ် တခါန့ၣ်လီၤ. ဝဲကိးတရံးကိးဆၣ်အပူၤ လၢ DKBA (ခွဲထွဲးကရူၢ်) ဒီး သုးခိးကိးဆၢ အဘၢၣ်စၢၤ တၢ်ဒုးသ့ၣ်တဖၣ် ကဲထီၣ်သး တလီၢ်လီၢ်, ဒီး KNLA သုးတဖၣ် သူကမၢ်ဝဲအတၢ်စိတၢ်ကမိၤ ဒီး ထၢန့ၢ်ဆၣ်သုး ဝဲ ဝီၢ်ရူၢ်ကိးဆၣ် ဒီး ကိးတရံးကိးဆၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ် ပဟံၣ်ဖိၣ် တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢဒီး ပထံၣ်ဘၣ်သ့ၣ်လၢ သုးတၢ်အိၣ်သးအံၤ တၢ်ဂၢ်တၢ်ကျါတအိၣ်ဒီးဘၣ် ဒီး တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးစ့ၢ်ကိး အဆၢဖျါထီၣ်ဝဲ တဂ့ၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲဒၣ်လၢ တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးအံၤ တၢ်ကဘၣ်ကွံၣ်စုၣ်ကယၢ်အီၤတုၤလီၤတီၤလီၤ ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကိးလၢ

အဟဲကထိပ်သးသ့တဖၣ် တၢ်ကဘၣ်ဘျါရဲအီၤ ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ကဘၣ် ဟံးန့ၢ် အရၢ နီၤအကြးဝဲ ဘၣ်ဝဲ အသိးန့ၢ်လီၤ. ထဲန့ၢ်မး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လၢ အမ့ၢ်အတီၤဒီးအဂၢၢ်အကျၢၤ ကဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ် ခါဆူညါထံကီၢ်တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်ကလဲၤအသး ဘျုးဘျုးဆီဆီ ဒီး ကန့ၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီး ဒိၣ်မိၣ်ခြံၣ်စံၣ်လၢ အမ့ၢ်ပၤဒီးဂၢၢ်ကျၢၤ လီၤစီၤလီၤထီၣ် ကဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်မၤပယုဲ ဒီး တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်

ဝဲၣ်ၣ်ၣ်ၣ်အတီၢ်ပူၤ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရၢၢ် ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်ဒီးမၤသံ ပိၣ်မုၢ်, ဒီး တၢ်မၤဆါပယုဲလိာ်သး သ့တဖၣ် ဆဲးကဲထီၣ်ဒီးဒၣ်အသး လၢန့ၢ်ပုၤယၢ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤ န့ၢ်လီၤ. ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရၢၢ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ လံာ်တၢ်ဟံးဖျါခံဘၣ် လၢ အဟံးဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ကထီၣ်သး ခံခါလၢအမ့ၢ် ဝဲကီးတရံးကီၢ်ဆၣ်အပူၤ ပိၣ်မုၢ်ဖိ လၢအဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်ဒီးမၤသံအီၤတဖၣ် ဒီး ပဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီး လံာ်တၢ်ဟံးဖျါ လၢအဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤဆါမၤနးလိာ်သးဝဲ နီၣ်တၢ်ယီၤကရၢၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ် အပူၤစ့ၢ်ကီး တဘျုး န့ၢ်လီၤ. နီၣ်လံာ် ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟံးဖျါတဘျုးလၢ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရၢၢ် ပျီၣ်ပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိလၢ ကီးတရံးကီၢ်ဆၣ်တဂၤ ဆၢထီၣ်ဝဲ အသိး ဝဲ ခ --- သဝီ အပူၤ ပိၣ်မုၢ်ဖိလၢ အသးန့ၢ်အိၣ် ဘၣ်န့ၢ်တဂၤအံၤ ဘၣ်တၢ် ဖိၣ်ဆူၣ်ဒီး မၤသံအီၤလၢ ပယီၤ ခွါတဂၤ ဝဲ လၢမးရၢး အသိၣ်ၣ် ၂၀၁၆န့ၢ် အနံၤန့ၢ်လီၤ. နီၣ်သဝီတဖၣ် ဟံးဖျါဝဲအသိး ပုၤလၢ မၤကမၣ်တၢ်တဂၤအံၤ ဝဲ အဝဲဖိၣ်ဆူၣ်ဒီး မၤသံတၢ်အခါ အသူယာ်ဝဲ ကသံၣ်ကသ့ၣ်န့ၢ်လီၤ. ပုၤမၤကမၣ်တၢ်တဂၤအံၤ ပယီၤသးပၤကီၢ်တဖၣ် ဖိၣ်ကွံာ်အီၤဒီး ဇးယာ်အီၤလၢ ယိာ်ပူၤဝဲ ကီးတရံးကီၢ်ဆၣ်န့ၢ်လီၤ. နီၣ်ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရၢၢ် ပျီၣ်ပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဟံးဖျါဝဲအသိး လီၢ်ခံန့ၢ် ပုၤမၤကမၣ် တၢ်တဂၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ဆၢက့ၤအီၤဆူ ယိာ်လၢ အိၣ်လၢ ဝုာ် မိၢ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်ဖိလၢ အဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်ဒီးမၤသံအီၤတဂၤ အဂီၢ် အဟံၣ်ဖိယီဖိ တဒီးန့ၢ်ဘၣ် စ့အိၣ်လိးနီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၢ်လီၤ.

ဒီးန့ၢ်အသိး ဝဲ လၢအီၤကူၣ် ၂၃သီ ၂၀၁၆န့ၢ် အနံၤ တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်ဒီးမၤသံ အၢအၢသီသီအဂၤတခါ ကထီၣ်သးဝဲ လ--- သဝီ, မၢ်နီၢ်အးကရၢၢ်, ကီးတရံးကီၢ်ဆၣ် န့ၢ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်ဖိလၢ အသးန့ၢ်အိၣ် ၁၆န့ၢ်တဂၤ ဝဲ အဝဲ လဲၤထၢ သးသ့ၣ်လၢ သးကျိးပူၤအခါ ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ် ဒီး ဆဲးသံအီၤလၢဒီ လၢပုၤလၢအမံၤမ့ၢ် န့ၢ်န့ၢ်အူ ဒီး အသးန့ၢ်အိၣ် ၃၃န့ၢ် တဂၤအံၤန့ၢ်လီၤ. သဝီတဖၣ် တီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ကထီၣ်သးအံၤ ဆူ ကီၢ်ပယီၤ ပၤကီၢ်အိၣ် ဒီး တုၤမ့ၢ် တၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါက့ၤ တၢ်ကထီၣ်သးအံၤဝံၤအလီၢ်ခံ တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်က့ၤဝဲလၢ ပုၤလၢ အမၤကမၣ်တၢ်တဂၤအံၤ သူဝဲ ကသံၣ်ကသ့ၣ်န့ၢ်လီၤ. ဝဲတၢ်ကထီၣ်သး အလီၢ် ကပိာ်ကဟံးန့ၢ် တၢ်ထံၣ်န့ၢ်ဝဲ ပိာ်ဘိ (ဝဲ)ဒီး ခွဲးလၢအဘၣ်တၢ်တ့ၣ်န့ၢ်အီၤလၢ မိၤထူစံကရဲးအဘျုး လၢတၢ်သူအီၤလၢ ပုၤအီၤကသံၣ်ကသ့ၣ် အဂီၢ် ဒီးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဖျါဝဲဒ်အမ့ၢ် တၢ်အုၣ်သးတခါ န့ၢ်လီၤ. ပိၣ်မုၢ်ဖိတဂၤအံၤ အက့ၢ်ဂီၤလၢအဖိလံာ်တက့း အနံၣ်ဒီး အဖျါခံဖိ တအိၣ်လၢဘၣ်အံၤန့ၢ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဝဲ တၢ်အုၣ်သးတခါလၢ တၢ်ဟံးဂၢၢ်ပာ်ကျၢၤသ့လၢ အဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်အီၤန့ၢ်လီၤ.

ဝဲ လၢအီးကထီဘၣ် ၁၂သီ ၂၀၁၆န့ၢ် နံၤ တၢ်မၤဆါမၤပယုဲတခါ ကထီၣ်သးဝဲ နီၣ်တၢ်ယီၤကရၢၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, န့ၢ်ပုၤယၢ်ကီၢ်ရၣ် န့ၢ်လီၤ. သဝီဖိ လၢအမံၤမ့ၢ် စီၤထ --- လၢ အအိၣ် ဝဲ ၁၉တၢ် သဝီ လၢအဘျုးဒီး တ--- ဝုာ် တဂၤအံၤ ဝဲ အမၤတၢ်လၢ အယၢ်မံၤတၢ် ကျိးပူၤအခါ ပုၤသၢဂၤလၢအသိးယာ် သးကူကံာ် ဒီး တၢ်တသ့ၣ်ညါအမံၤ တဖၣ် ဟဲတီၢ်အီၤ ဒီးမၤဒၢၣ် မၤလီၤအီၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤသၢဂၤအံၤ စီၤယာ်ဝဲ ကျိ AK 47 ဒီး ဆိၣ်လီၤယာ်ဝဲ စီၤထ ---လၢ ဟီၣ်ခိၣ်လိာ် ဝံၤ တမဲးအီၤလၢ အစုခိၣ်သ့ၣ်န့ၢ်လီၤ. ဝံၤဒီး သံကွါဝဲ စီၤထ--- အမံၤပုၤ အိၣ်တၢ်လီၢ်ဝဲလဲၣ်န့ၢ်လီၤ. တုၤမ့ၢ် အဝဲ စံးဆာဝဲလၢ အမံၤပုၤန့ၢ် အိၣ်လၢ တ--- ဝုာ် အခါ ပုၤသၢဂၤအံၤ ဆဲးမၤဒၢၣ် မၤဆါအီၤ ကဒီးန့ၢ်လီၤ. ပုၤသၢဂၤအံၤ တီၢ်ဝဲ အချၢဒီးကျိ ခံထံၣ် သၢထံၣ်, ဝံၤတမဲးဝဲ အမံၤသ့ၣ် ဒီး အစုခိၣ်သ့ၣ် ခံထံၣ်အမံၤညါ ဒဲးစ့ၢ်ကီးဝဲ အမံၤသ့ၣ် ဆူၣ်ဆူၣ် န့ၢ်လီၤ. စီၤထ---သ့ၣ်ညါဝဲလၢ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် လၢအမံၤပုၤဒီး ပုၤသၢဂၤအံၤ အဘၣ် စၢၤ ကအိၣ်တမံၤမံၤဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်မနုၤအယီ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဒၢၣ် မၤဆါအီၤဒ်အံၤလဲၣ်န့ၢ် ဆိကမိၣ်ဝဲ တဘၣ်ဘၣ် န့ၢ်လီၤ. နီၣ်သဝီတဖၣ် ဟံးဖျါဝဲ အသိး

သုးဖိုင်စုကဝဲ၊ အိပ်ဝဲဒ် ခံဖု လာအအိပ်ဘူးဒီးတံကဲထိုင်သး တံလီၤန့ၣ်လီၤ. ဝဲ ကညီဂံၢ်ဝိခွဲးယံာ်ကရူၢ် ပျီပူၤပုၤမာ်တံဖိ သံကွာ်သဝိဖိဘဉ်ဃး ပုၤလၢ အမၤကမၢ်တံသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်မတၢၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်,အခါ ပုၤမၤကမၢ်တံသ့ၣ် တဖၣ်အံၤ ကမ့ၢ်ဝဲ DKBAခါ, BGFခါ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢ အဂၤတဖုဖုခါအခါ သဝိဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တသ့ၣ်ညါ တံဂံၢ်လီၤတံလီၤဆဲးဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

ဝဲ ကညီဂံၢ်ဝိခွဲးယံာ်ကရူၢ် မၤနီၣ်မၤယါဝဲ ပုၤဂံၢ်ဝိခွဲးယံာ်တံအိၣ်အသး ဝဲ နူပလံာ်ယံာ်ကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤအခါ တံမၤဆါမၤပယွဲလၢ အဆဲးကဲထိုင်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘဉ်တံဟံၣ်ဖျါထိုင်အီၤ လၢ လံာ်တံဟံၣ်ဖျါအပူၤ ကိးမုၢ်နံၣ်ဒဲး န့ၣ်လီၤ. တံမၤအါမၤပယွဲ တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တကဲထိုင်သး လၢကီၢ်ဆဉ်ကိးဘဉ်လၢ နူပလံာ်ယံာ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤ နီၣ်လၢအပူၤကွံာ်တဖၣ် ဘဉ်ဆဉ် ဝဲၣ်ၣ်န့ၣ်အတီၢ်ပူၤအံၤ ကဲထိုင်ဒဲးဒဲးသးလၢ ကီၢ်ဆဉ်ခံဘဉ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ် သဝိဖိတဖၣ် တူၢ်ဘဉ်ဝဲ တံမၤအါမၤပယွဲတဖၣ်အံၤ အခါ ဒီး ဝဲ တံယုသ့ၣ်ညါ တံဂံၢ်တံကျါလၢအဟဲထိုင်သးအခါမ့ၢ်ဂ့ၤ, တီၣ်ဖျါထိုင်တံဂံၢ်လၢ ရူၤလၢတ့အခါမ့ၢ်ဂ့ၤ သဝိဖိတဖၣ် ဘဉ်သဂါဒီး တံတြီတံတြီတံအိၣ်လၢပုၤဘဉ်တဖၣ် အဖၤမုၢ်န့ၣ်လီၤ. တံအံၤဟံၣ်ဖျါထိုင်ဝဲ သဝိဖိတဖၣ် လိာ်ဘဉ်တံကရၢကရိတဖုဖု နီၣ်အမ့ၢ် KHRG လၢကလဲၤဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တံသ့ၣ်ညါနီၣ်ပာ် ဘဉ်ဃးပုၤဂံၢ်ဝိခွဲးယံာ် နီၣ်သိးဒီးအဝဲသ့ၣ် ကသ့ကဒိသဒါလီၤက့ၤအနီၣ်ကစၢ်တံခွဲးတံယံာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကသံၣ်မူၤဘျီး

ကညီဂံၢ်ဝိခွဲးယံာ်ကရူၢ် ထုးထိုင်ရၢလီၤတံကစီၣ် ဘဉ်ဃးဒီး ကသံၣ်မူၤဘျီးအဂ့ၢ်အံၤ လၢအပူၤကွံာ် လံၤလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်ကသ့ၣ်အံၤ အဘဉ်တံသ့ၣ်ညါအီၤ နီၣ်အမ့ၢ် ကသံၣ်မူၤဘျီးတခါလၢ အအိၣ်ဒီး တံဂံၢ်ကီၢ်ခိၣ်ခိၣ်မုၢ်မုၢ် လၢအပိာ်ထွဲထိုင်အခံ လၢပုၤတဝါပူၤန့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤ ဟဲအိၣ်ထိုင်ဝဲဒ်အါမး ဝဲဟီၣ်ကဝီၤအပူၤလၢ ကညီဂံၢ်ဝိခွဲးယံာ်ကရူၢ် ဟူးဂဲၤဝဲ လီၤဆီဒ်တံ ကီၢ်ရ့ၣ်လွံာ်ဘဉ် လၢအမ့ၢ် တီအူ, ဖၣ်ပုၣ်, နူပုၣ်ယံာ်ဒီး ဖၣ်အဉ် ကီၢ်ရ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ စးထိုင်လၢ ၂၀၁၂န့ၣ် တံမၤတံပတုၤတံခး သတြီၤ လံၤလံၤလံၤန့ၣ်လီၤ.

ဝဲၣ်ၣ်န့ၣ် တံမၤနီၣ်မၤယါအဆၢကတီၢ် နီၣ်တံကစီၣ်လၢပဒီးန့ၣ်ဘဉ်လၢ ဟီၣ်ကဝီၤတံဟံၣ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထိုင်ဝဲအသိး သဝိဖိ လၢနူပုၣ်ယံာ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထိုင်ဝဲ ကသံၣ်ကသ့ၣ်အံၤ မ့ၢ်တံဂံၢ်ကီၢ်လၢ အလီၤပျံၤဒိၣ်ကတၢ် တခါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ တံသူကသံၣ်ကသ့ၣ်အံၤ အိၣ်ဒီး တံဂံၢ်ကီၢ်လၢအပိာ်ထွဲထိုင်အခံအါမးတခါ လၢပုၤတဝါပူၤ အယိ န့ၣ်လီၤ. တံမၤကမၢ်ကီၢ်မ့ၢ် နီၣ်အမ့ၢ် တံမၤပယွဲတံ ဒီး တံမၤသံမၤဝီ လၢအဘဉ်ထွဲဒီး တံသူကသံၣ်မူၤဘျီးလၢအမ့ၢ် ကသံၣ်ကသ့ၣ်အံၤ အိၣ်ထိုင်ဝဲဒ် အါမး အယိ ပုၤတဝါဖိတဖၣ် ထိုင်လၢ တံအံၤ မ့ၢ်တံလၢ အမၤဘဉ်ဒီး လီၤကဝီၤသဝိဖိတဖၣ် အတံဘဉ်တံဘၢန့ၣ်လီၤ. သဝိဖိတနီၣ်ဟံၣ်ဖျါထိုင်ဝဲ ခီဖျိလၢ ကသံၣ်ကသ့ၣ်အံၤ တံဒီးန့ၣ်ဘဉ်အီၤညီကဒ် လၢပုၤတဝါပူၤအယိ ပုၤဂံၢ်ဝိတံဂံၢ်ကီၢ်တဖၣ် ဟဲအိၣ်ထိုင်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢ ကီၢ်ဆဉ်ကိးဘဉ်ဒဲး လၢနူပလံာ်ယံာ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤ တံဆါတံပုၤကသံၣ်ကသ့ၣ် လၢအတဘဉ်လိာ်ဖိးဒု ဒီး တံဘျးသဲးစးတဖၣ်အံၤ အါထိုင်ဝဲ ချုသးဒဲးအယိ တံဂံၢ်ကီၢ်လၢအပိာ်ထွဲထိုင်အခံမ့ၢ်ဝဲ ပုၤဂံၢ်ဝိ တံဂံၢ်ကီၢ်တဖၣ် ဟဲအိၣ်ထိုင်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမုၢ်ပုၢ်,ပုၤဖိဒဲးထီသဉ် ဒီး ပုၤသးစၢ်အါမးတဖၣ်အံၤ သးစၢ်စၢ်ဝဲလၢ တံသူ ကသံၣ်မူၤဘျီးအယိ အတံသးစၢ်စၢ် လၢအဝဲသ့ၣ် တံလုာ်အိၣ်နီၣ်သးသမူတံဖဲးတံမၤနီၣ် မ့ၢ်ဂ့ၤ အတံမၤလိမၤဒီးအပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ တအိၣ်လၢဘဉ် ဒီး ကဲထိုင်ဝဲ တံဝဲလၢ လၢအဝဲသ့ၣ် အဟံၣ်ဖိယိဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိသတးဒီး သဝိဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲဒ်ဒီး တံဘဉ်ယိာ်ဘဉ်ဘီဒိၣ်မးလၢ အဝဲသ့ၣ် ခါဆူညါ စၢၤသွဲၣ်သိဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်မူၤဘျီးတံဂံၢ်ကီၢ်အံၤ ကဲထိုင်ဝဲ တံတၢတံတခါလၢ ထံကီၢ်တံဘျးသဲးစး အတံဒိၣ်ဖိအဂီၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤ ပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤ နီၣ်အမ့ၢ် KNU မ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီး ပုၤန့ၣ်စိန့ၣ်ကမီၤလၢအဂ့ၢ်ဂၤဒ်အမ့ၢ် ကီၢ်ပယိပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဂုၤကျဲးစးဘျးရဲဝဲ ကသံၣ်မူၤဘျီးတံဂံၢ်ကီၢ်အံၤ ဘဉ်ဆဉ် ကမၤလီၤမၤကွံာ် ကသံၣ်မူၤဘျီးတုၤလၢ တအိၣ်လၢဘဉ်အဂီၢ် မၤဝဲတန့ၢ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒဲးဘဉ်အမဲာ်ညါ သဝိဖိလၢ ကြံၣ်တုၤကီၢ်ဆဉ်, ဝီၢ်ရီၤကီၢ်ဆဉ် ဒီး ကိးတရဲးကီၢ်ဆဉ် တဖၣ်အံၤ ပုၣ်ယုာ်ပုၣ်ဂီၢ်ဝဲဒ်လၢ တံဆါတံပုၤကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤန့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒဲးလဲၣ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢ

တၢ်ဆါတၢ်ပုၤကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ အတဘၣ်လီၤဖိဒုဒီး တၢ်ဘျၢသဲစး ဒီး အဝဲသ့ၣ် တဘၣ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိး တၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်အယီၤ အဝဲသ့ၣ် မၤန့ၢ်ဝဲ စ့ၤဟဲန့ၤ အါန့ၢ်ဒီး တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂ့ၢ်ကံ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်န့ၢ်ဒီးအိၣ်ဝဲ လါစးပထုဘၢၣ် ၁၀သီ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤ ဝဲ ဝဲကသး ကရုၢ် ဝီၢ်ရီၢ်ကိၢ်ဆၢၣ် န့ၣ်ယၢ် ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ပနီၣ် ဝဲဘိး လၢ **KNU** ဒီး ပယီၤသး ဒိၣ်ချ့ သးရၣ် နီၣ်ကံ (၁၆) ထုးထီၣ်ရၢလီၤဝဲ ဝဲ လါပုၤလံ ၁၀သီ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤ ဒ်သိး ကဒုးသ့ၣ်ညါ ကမျၢၢ်လၢအအိၣ်လၢ ဝီၢ်ရီၢ်ကိၢ်ဆၢၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခီမ့ၢ်ဒ်သိး တၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ် အတၢ်ဒိၣ်စိ လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါတခီ မ့ၢ်ဝဲ ဝီၢ်ရီၢ်ကိၢ်ဆၢၣ်အံၤ မ့ၢ်ဖျါဒ်သိး ကီၢ်ဆၢၣ်တဘျီလၢ အမုၢ်အခၣ်ဒီး ကၢ်ကျၢၤဝဲဘၣ်ဆၢၣ် တၢ်အိၣ်သးနီၢ်နီၢ်တခီ စးထီၣ်လၢ တၢ်မၤတၢ်ပတုၢ်တၢ်ခး ဝဲလီၢ်ခံ ဝီၢ်ရီၢ်ကိၢ်ဆၢၣ်အံၤ မ့ၢ်ကီၢ်ဆၢၣ်တဘျီလၢ အဘၣ်သကၢ်ဒီး တၢ်တၢ်တၢ် အါမးန့ၣ်လီၤ. တၢ်တၢ်တၢ်လၢ ကီၢ်ဆၢၣ်အဝဲအံၤ ဘၣ်သကၢ်အကျါ ကသံၣ်မူၤဘျီး မ့ၢ်ဝဲတၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးဖးဒိၣ်တခါလၢ လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ခါဆူညါ အတၢ်အိၣ်မုၢ်ဆိးပၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤ ကလီၤဆၢၣ် ဒီးကလီၤမၢ် ဝဲအဂီၢ် **KNU** ဒီး ပယီၤပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မၤသကိးတၢ် ဒ်သိး ကမၤဆၢၣ်လီၤဒီး မၤလီၤမၢ်ကွံာ် ကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - KHRG]

တၢ်ဆါတၢ်ပုၤ ကသံၣ်ကသ့ၣ် လၢအတဘၣ်လီၤဒီး တၢ်ဘျၢသဲစး ဟဲအါထီၣ် ချ့သဒီးလၢ န့ၣ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ် အပူၤအံၤ ဒိဖျါလၢ တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤ ကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤ တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ကျိၣ်စ့ တၢ်ဟဲန့ၣ်လၢအချ့ဒီးညီဝဲ လၢလီၤကဝီၤ သဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ် အယီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ပုၤလၢ အသုကသံၣ်မူၤဘျီးသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ကသံၣ်မူၤဘျီးတခါအံၤ လၢလီၤကဝီၤအပူၤ ညီကဒေၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်ကသုဝဲအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကသံၣ်မူၤဘျီးလၢအမ့ၢ် ကသံၣ်ကသ့ၣ်အံၤ အတၢ်ဟဲအါထီၣ် အဂီၢ်ခိၣ်ထံး မ့ၢ်ဝဲ လီၤကဝီၤ ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် ရၢလီၤ ဆါဝဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးကသံၣ်ကသ့ၣ်အံၤ ကတုၤလီၤလၢ လီၤကဝီၤပူၤအဂီၢ် ပုၤလၢအဆါ ကသံၣ်ကသ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဆဲးကျိး အိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အယီၤန့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ဒ်လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါလၢ ကညီၣ်ဂံၢ်ဝီၣ်ဒုးယၢ်ကရုၢ် ထုးထီၣ် ရၢလီၤတၢ်ဝဲ တဘျီဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး ပုၤလၢ အဆါ ကသံၣ်ကသ့ၣ် တနီၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲ ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤ အဟံၣ်ဖိယီဖိန့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်သ့ၣ်ညါဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤဖဲလဲၣ်တန့ၣ် ရၢလီၤ ဆါဝဲ ကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤ ဘၣ်ဆၢၣ် လၢအဝဲသ့ၣ် ကတဲဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဂီၢ် မ့ၢ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဖးဒိၣ်တခါ လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. အဂ့ၢ်ဒ်အံၤ ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် မ့ၢ်သ့ၣ်ညါလၢ သဝီဖိတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် ဘၣ်ယး အဝဲသ့ၣ် ရၢလီၤဆါ ကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤ ဆူ ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမီၤအအိၣ်န့ၣ် ပုၤသဝီဖိတဖၣ် ကသကၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး ဒီး တၢ်မၤသံ အဝဲသ့ၣ် အပတီၢ်ဒေၣ်လဲာ် အိၣ်သ့ၣ်ဒေၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်အမဲာ်ညါ လၢလီၤကဝီၤအပူၤ ပုၤလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမီၤ ဒ်အမ့ၢ် **KNU** စ့ၢ်ကိး ကမၤပတုၤဝဲ ကသံၣ်မူၤဘျီးအတၢ်န့ၣ်လီၤလၢ လီၤကဝီၤပူၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ် မၤဝဲတန့ၢ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢသးဖိၣ်စုကဝဲၤလၢ အရၢလီၤ ဆါကသံၣ်မူၤဘျီးလၢလီၤကဝီၤတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲ ကညီၣ်ကလုာ်န့ၣ် သးဖိၣ်စုကဝဲၤအယီၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ကမၤလီၤစုၤ ဒီး မၤပတုၤကွံာ် ကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤ ကီၢ်ခဲဝဲဒိၣ်မး မ့ၢ်လၢ သဝီဖိတဖၣ် ပၣ်ယုာ်ပၣ်ဂီၢ်လၢ တၢ်ဆါတၢ်ပုၤ ကသံၣ်မူၤဘျီးအံၤအပူၤ လၢအဝဲသ့ၣ် ကျိၣ်စ့ တၢ်ဟဲန့ၣ် လၢအတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူ အဂီၢ် အယီၤန့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ သးဖိၣ်စုကဝဲၤလၢ အအိၣ်ဒီး

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် မှန်ကန်စွာ တစ်ချို့သဲစားလှ တစ်ကြိမ်အိမ်အိမ်အိမ်အိမ် အသံသံသံ သုံးကျွေးမာဝဲ
ဒီသိမ်းကပူဖျိုးထိုင်လှ တစ်ကမာအင်္ဂါ သွတ်အသိမ်းနဲ့လီ၊ တစ်ရလီလီဆါ ဒီး တစ်သူကသံသံမူဘိုးလှအမှန်
ကသံသံကသံသံအံ၊ ဟဲဒိုင်ထိုင်အိမ်ထိုင်လှ လီကဝီပူအံအံအံ မှန်တစ်လှ အလီဘာယိုင် ဖးဒိုင်တခါလှ
လီကဝီသဝီဖိတဖန်အတိအိမ်မှန် ဆိးပာအင်္ဂါဒီး ခါဆူညါ စာသွဲသီ သွတ်တဖန်အင်္ဂါနဲ့လီ၊

တစ်ဂုဏ်ထိုင်ပသီထိုင် တစ်တိတ်ကျဲ ဒီး ဟိုင်ခိုင်ကပံတစ်ဂုဏ်ကီ

ဟိုင်ကဝီလှ ကညီဂုဏ်ဝီခွဲယာ်ကရု ဟူးဂဲဝဲဝဲ ကီရုနဲ့ဘုဉ်အပူအံ၊ တစ်လဲထိုင်လဲထီ တစ်တိတ်ကျဲ
ဟဲအိုင်ထိုင်ဝဲ ဒိုင်ဒိုင်မှန်မှန် စးထိုင်လှ ၂၀၁၂ တစ်မာတစ်ပတုတ်တစ်ခးပတြီလဲလဲ အသိ
ကညီဂုဏ်ဝီခွဲယာ်ကရု ဒီးန့ဘုဉ်ဝဲ တစ်မာနီဉ်မာယါ လှအဘာယးဒီး တစ်လဲထိုင်လဲထီ တစ်တိတ်ကျဲအံ၊
ကိးနံဒီးနဲ့ နဲ့လီ၊ လှန့အဲဉ်ညါ တစ်ဂုဏ်တစ်ကျဲဒ်အမှန် တစ်လဲထိုင်လဲထီတစ်တိတ်ကျဲ၊
တစ်အိုင်ဆူဉ်အိုင်ချဲဒီး တစ်ကုဉ်ဘုဉ်ကုဉ်သ့ သွတ်တဖန်အံ၊ လှကညီဂုဏ်ဝီခွဲယာ်ကရု ဟိုင်ကဝီတစ်ဟ်ဖျါအပူ
ဘုဉ်တစ်ထူးထိုင် ရလီအံ၊ ထီဘိနဲ့လီ၊ လှတစ်န့အံ ဝဲပ ဒီးန့ဘုဉ် တစ်ဂုဏ်တစ်ကျဲသွတ်တဖန်အံ၊
တဘျီလှလှဒီး ပထူးထိုင်ရလီအံတဘျီလှလှနဲ့ ကညီဂုဏ်ဝီခွဲယာ်ကရု မာနီဉ်မာယါဝဲတစ်အိုင်သး
လှအဘာယးဒီး တစ်ဂုဏ်တစ်ကျဲသွတ်တဖန်အံ၊ တခါစုဉ်စုဉ် သွတ်နဲ့လီ၊

တစ်လဲထိုင်လဲထီ တစ်တိတ်ကျဲအံ၊ ကဲထိုင်သး ဒ်နံလှ အပူကွဉ်သွတ်တဖန်အသိး အသိ ဘာယးဒီး
တစ်လဲထိုင် လဲထီတစ်တိတ်ကျဲနဲ့ ဝဲ၂၀၁၆နံ တစ်မာနီဉ်မာယါ အတီပူ လှပလှယာ်ကီရုအပူအံ၊
တစ်ဆီတလဲ ဒိုင်ဒိုင်မှန်မှန် တစ်အိုင်ဝဲ ဘုဉ်နဲ့လီ၊ ဒ်လဲဂုဏ် ဒ်လဲဂုဏ် တစ်ဂုဏ်တစ်ကျဲ သွတ်တဖန်အံ၊ မှန်တစ်လှ
အရုဒိုင်မးတခါလှ တစ်ကဘုဉ် က့ဟ်ဖျါထိုင် ကဒီး တဘျီနဲ့လီ၊ ဘုဉ်မနုအံလဲနဲ့ ဝဲ ပစံးကတိတ်
တစ်လဲထိုင်လဲထီ တစ်တိတ်ကျဲ အဂုဏ်အကျဲအံအခါ အတိတ်ထွဲထိုင်အခဲလှ အဂုဏ် ဒီးအအာ
သွတ်တဖန်အံ၊ ဘုဉ်ထွဲလှသးဒီး တစ်လှအိုင်နီခိသးသမူ၊ တစ်အိုင်ဆူဉ်အိုင်ချဲ ဒီး တစ်ကုဉ်ဘုဉ်ကုဉ်သ့
သွတ်တဖန်အံ၊ အသိနဲ့လီ၊

ဒ်၂၀၁၆နံ တစ်မာနီဉ်မာယါ အကတီ တစ်ကစီဉ်လှ ဟိုင်ကဝီ တစ်ဟ်ဖျါ လှ်ဘုဉ် ဟ်ဖျါထိုင်ဝဲအသိး
တစ်လဲထိုင်လဲထီ တစ်တိတ်ကျဲ တဖန် ကဲထိသးလှ ကီဆိုင်ကိးဘုဉ်ဒီး လှပလှယာ်ကီရုအပူနဲ့လီ၊
တစ်လဲထိုင် လဲထီတစ်တိတ်ကျဲ လှအမှန် ကျဲလှတစ်ဝဲစီဉ် တီဆု ဒီး တစ်စးကျိးစးကျဲအင်္ဂါ၊
တစ်သူဉ်ထိုင်သွတ်တဖန် ဒီး တစ်မာစာလှ တစ်စုးကါအံလှ ဟံဉ်ပူယီပူ အင်္ဂါ တဖန်အံ၊ ဘုဉ်တစ်မာအံဝဲ
ကိးတရံး ကီဆိုင်၊ ဝီရီ ကီဆိုင်၊ ဒီး ကြဲတု ကီဆိုင် သွတ်တဖန်နဲ့လီ၊ တစ်လဲထိုင် လဲထီ တစ်တိတ်ကျဲ
သွတ်တဖန်အံ၊ ဘုဉ်တစ်မာအံလှ ကရုသဘျ (NGO)တဖန်၊ ဂံခိုင်ထံး ပုတဝါ တစ်ကရုကရီ (CBOs)
တဖန်၊ ခီပနံ သွတ်တဖန်၊ လီကဝီ ပုလှအိုင်ဒီးတစ် တစ်ကမီ ဒ်အမှန် KNU ဒီး ကီပယီပဒိုင်
အပူမာတစ်ဖိ သွတ်တဖန် နဲ့လီ၊ တစ်ဟ့ဉ်နီလီ၊ စီလှဘုဉ်ဘုဉ် လှတစ်ကဒီးနဲ့ လီမုဉ်အူ ဒီး
ထံတစ်ဆိုင်ထွဲမာစာ တဖန်အံ၊ လှဟံဉ်ယီ အင်္ဂါ အသိ မှန်တစ်လှ အကဲဘျူးကဲဖိုင်လှ လီကဝီ
သဝီဖိသွတ်တဖန်အင်္ဂါ အါမး ဒီး ကဲထိုင်ဝဲ တစ်မာစာဖးဒိုင် တခါလှ လီကဝီ တစ်ဂုဏ်ထိုင်ပသီထိုင် အင်္ဂါ
နဲ့လီ၊

ဒ်တစ်တုတီ၊ တုကျဲလှ အိုင်အမှန် ဒီး တစ်သူဉ်ထိုင် ဒ်အမှန် တစ်ဆါဟံဉ်၊ တစ်ဟ့ဉ် ကသံဉ်ဒီး ဒီး လံရီဒီး
သွတ်တဖန်အံ၊ အတိတ်ဘျူးကဲဖိုင်လှလီကဝီ သဝီဖိတဖန်အင်္ဂါ အိုင်ဝဲဒ်အသိး တစ်ဘုဉ်ဒ်ဘုဉ်ထံး
အိုင်ဝဲဒ် စုဉ်ကိးနဲ့လီ၊ အဂုဏ်ဒ်လဲနဲ့ တစ်သူဉ်ထိုင် ဒ်အမှန် တစ်ဆါဟံဉ်၊ တစ်ဟ့ဉ်ကသံဉ်ဒီး ဒီး လံရီဒီး
သွတ်တဖန်အံ၊ အိုင်ဒ်ထဲ တစ်သူဉ်ထိုင်တမံဇါ ဒီးပုမာတစ်ဖိလှ ကကွာထွဲ ဘုဉ်ယးတစ်သွတ်တဖန်အံ၊ အင်္ဂါ
တစ်စးထီဟူးဂဲအံ၊ တစ်အိုင်ဘုဉ်အသိ တစ်ကဲဘျူးကဲဖိုင်လှ လီကဝီသဝီဖိ တဖန် စိးကါဝဲ တစ်အိုင်နီတမံ
ဘုဉ်နဲ့လီ၊ တကးဒီးဘုဉ်အဲဉ်ညါ တစ်တု တီဒီးကျဲတဖန်အံစုဉ်ကိးအိုင်ဒီး တစ်ဂုဏ်ကီလှ အတိတ်ထွဲထိုင်အခဲ
လှအမှန် တစ်မာဘုဉ်ဒ် လီကဝီသဝီဖိ ဟိုင်ခိုင်လီဒီး တစ်ထုဉ်တစ်ဘိ ဒိုင်ဒိုင်မှန်မှန်နဲ့လီ၊ ဒ်ဖျါလှ တစ်တုကျဲ

မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤဒီးတၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိအယိ လီၢ်ကဝီၤ သဝီဖိတဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ် အတၢ်ထံၣ် အတၢ်ဟ်သး အိၣ်ဝဲအါမံၤ နီၣ်အိၣ်ဖျါလၢလၢ အသိးန့ၣ်လီၤ.

ခိဖျါလၢ တၢ်တုၤကျဲအယိ တၢ်ဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ် သဝီဖိလၢ နီၣ်တကီၤ ကီၢ်ဆၣ်တဂၤ လၢတၢ်တုၤကျဲ အဖိခိၣ် အဝဲအိၣ်ဒီး တၢ်ထံၣ် လၢအဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

"ကျဲမ့ၢ်ဂ့ၤထီၣ်န့ၣ် ပလဲၤထီၣ် က့ၤလီၤ ကသ့ဝဲဒၣ်လီၤ. ယတၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး သန့ၣ်က့ အတွဲးတအိၣ်ဘၣ်. ယကသ့ၣ်ကဒီးအသိတဘျီန့ၣ်လီၤ."

ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟ်ဖျါလၢ ကညီၣ်ဂီၢ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီပူၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ နီၣ်တကီၤ ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ် ကီၢ်ရၣ်ကွဲးဝဲ (တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ဖဲ လါမးရှးၤၤၤၤ န့ၣ်လီၤ.)

ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်လၢ ကညီၣ်ဂီၢ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီပူၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး သဝီဖိတဂၤ ဖဲ လါဖဲပထုဘၢၣ် ၂၀၁၆န့ၣ် ဘၣ်ယး တၢ်လဲၤထီၣ် လဲၤထီ တၢ်တိာ်ကျဲၤ အတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး အဖိခိၣ် သဝီဖိ တဂၤအံၤ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ အတၢ်ထံၣ် နီၣ်အိၣ်ကစၢ် သဂၢ်ဘၣ်ဝဲ အသိးန့ၣ်လီၤ.

"ယတၢ်ထံၣ်န့ၣ် ဒ်သိးဒီး သဝီဖိအါဂၤ အတၢ်ထံၣ်လီၤ. ဘၣ်ထဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်, ပုၤမ့ၢ်တုၤလဲၣ်ထီၣ်ကျဲ သပုၤကတၢ်န့ၣ် ကညီၣ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢ အအိၣ်ဖဲ ဂ---- သဝီ တုၤလၢ ယိၣ်သၢဖျါၣ်တဖၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီဝဲလၢ အဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆၣ်ကွၢ်အံၤ ဒီး တၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိသ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး န့ၣ်လီၤ."

စါအ---- (ခွါ, ၄၃န့ၣ်), ဘ---- သဝီ, ဝီၢ်ရီ ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ် (တၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဖဲ လါဖဲပထုဘၢၣ် ၂၀၁၆န့ၣ်)

တၢ်ဂီၤတၢ်တဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤလၢ ကညီၣ်ဂီၢ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဖဲ လါယူၤ ၂၀၁၆န့ၣ် အပူၤ ဒီးတၢ်ဂီၤအံၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဖဲဘိးတခါလၢ တၢ်သ့ၣ်လီၤအီၤဖဲ သၢ်ပယၢ် ကရူၢ် ဒီး လုၤနီး ကရူၢ်အဘၢၣ်စၢၤ,ဝီၢ်ရီကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ် န့ၣ်လီၤ. ဝဲဘိးအံၤ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပယီၤပဒိၣ် အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် ဝဲကျဲၤအံၤ ရဲၣ်ကျဲၤဝဲလၢ ကတုၤထီၣ်ကျဲၤလၢ အလဲၢ် အိၣ်ဝဲ ၂၃၀ ခိၣ်ယီၢ်တဘိ ဖဲ သၢ်ပယၢ် ဒီး ယိၣ်သၢဖျါၣ် အဘၢၣ်စၢၤ,ဖဲဝီၢ်ရီ ကီၢ်ဆၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤ သဝီဖိ, ကီၢ်ဆၣ်ခိၣ်ဒီး ကီၢ်ရၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တသ့ၣ်ညါထွဲ တၢ်တိာ်ကျဲၤအံၤ နီၣ်တမံၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤ အါရှၢၣ်ကျဲအဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်တုၤထီၣ်တၢ်လံအံၤ အလဲၢ် ၆၀ခိၣ်ယီၢ်လံ ဘၣ်ဆၣ် လီၢ်ကဝီၤ သဝီဖိတဖၣ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ် စ့အိၣ်လိး လၢ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး အဂီၢ် နီၣ်တမံၤဘၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒီးအခဲအံၤ တၢ်ကတုၤ လဲၣ်ထီၣ်ကျဲအယိ ကဲထီၢ်တၢ်တၢ် အါမး လၢ သဝီဖိတဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - KHRG]

တၢ်ဂီၤခံဘၣ် တဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤလၢ ကညီၣ်ဂီၢ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤ ဖဲ လါဖဲပထုဘၢၣ် ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤ ဖဲ သဝီသးပုၤ တဂၤအဟံၣ် ဖဲ ဟ---- သဝီ, နီၣ်တကီၤ ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲ သဝီသးပုၤ ဒီး သဝီဖိ တၢ်ပျီၣ်တဲသကိးဘၣ်ယး အဝဲသ့ၣ်လီၢ်ကဝီၤ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအဂီၢ် ကဘၣ်မၤဝဲ ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီသးပုၤအံၤ စံးဝဲ သဝီဖိတဖၣ်လၢ ကဘၣ်ယုကျဲ လၢတၢ်တုၤကျဲဒီး သ့ၣ်ထီၣ်ကွဲ လၢအဝဲသ့ၣ်သဝီအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် တီၣ်ဖျါထီၣ် အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤ ဆူ KNU အိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီး

ဒ်ကညီဂုၤဝီ ခွဲးယၢ်ကရူၢ် တၢ်မၤနီၣ်မၤပၤနီၣ် န့ၣ် လၢအပူၤကွံၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤ တၢ်ဂုၤကီ
လီၤဆီဒၣ်တၢ် တၢ်ဟံးဆူၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဂုၤလၢ အရူဒိၣ် တခါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနက့ ဝဲ
၂၀၁၆န့ၣ်အတီၢ်ပူၤ တၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤ လၢအဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဟံးဆူၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤ လၢ သုးဖီၣ်စုကဝဲၤ ဒီး ခိပန့ၣ်
တဖၣ် လၢ အဝဲသ့ၣ် သုးဂုၤဝီ အဂီၢ် ဒီး တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤ အဂီၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် လံာ်တၢ်ဟ်ဖျါ
စ့ၤလီၤ ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂုၤ ဒ်လဲၣ်ဂုၤ ဝဲ ၂၀၁၆န့ၣ်အတီၢ်ပူၤ ဟီၣ်ခိၣ် ကပံၤ တၢ်ဂုၤကီ လၢအကဲထီၣ်အသး
ခိဖျါတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ တၢ်တီၢ်ကျဲၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်တုၤကျဲၤ ဝဲ နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်
ဘၣ်ဘီလၢ လီၢ်ကဝီတဖၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဒ်ပဟ်ဖျါတၢ် လၢထးအသိး သဝီဖိ တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်တုၤကျဲၤ
တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် အတၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤ အိၣ်ဒီးတၢ်ဂုၤကီ လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်အခံအါမးတခါန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်က့ၤ
လၢတၢ်ဂုၤအါမံၤအကျါ ကျဲလၢဘၣ်တၢ်တုၤထီၣ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လဲၤခိဖျါဘၣ်ဝဲ လီၢ်ကဝီ သဝီဖိ တဖၣ်
အတၢ်ဖံးအိၣ် မၤအိၣ်အဟီၣ်ခိၣ်လီၢ် ဒီး ကျဲသ့ၣ်တဖၣ် အကံာ်အစီ စ့ၤဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ်
ယုထီၣ်စ့အိၣ်လိး လၢအဟီၣ်ခိၣ် လၢဘၣ်ဒိတဖၣ်အဂီၢ်အခါ ပုၤတုၤကျဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်
စ့အိၣ်လိး နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ် လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူအဂီၢ် ပုၤလၢ အဒီးသန့ထီၣ်သးလၢ
ဟီၣ်ခိၣ် ဆံးဆံးဖိ တကဝီအဖိခိၣ်အဂီၢ် ဟီၣ်ခိၣ် အတၢ်လီၤမၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိဖးဒိၣ်တခါလၢ
အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ဒီးလၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ တၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲ တဖၣ်အံၤ မတၢတကၤမၣ်
တကန့ၣ်ယုာ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ တနီၤ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် စ့အိၣ်လိးလၢ
အယုထီၣ်ဝဲတဖၣ် တခီ ကသုဝဲစ့တဖၣ်အံၤလၢ လီၢ်ကဝီ တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ
သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးလၢ မ့ၢ် KNU ကဟံးမူဒါ ဒီး ဘျါရဲဝဲ တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်
တၢ်တီၢ်ကျဲၤအတၢ်ဂုၤကီလၢ အပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်အံၤ လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ် ဒ်လဲၣ်အဂုၢ်န့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ဝဲ၂၀၁၆န့ၣ် တၢ်မၤနီၣ်မၤပၤနီၣ်အတီၢ်ပူၤ သဝီဖိလၢ နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်
ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အတၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤအံၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီတခါန့ၣ်လီၤ.
ဘၣ်ဆၣ်သနက့ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီဝဲအဒိၣ်ကတၢ်တခီ မ့ၢ်ဝဲ
သုးဖီၣ်စုကဝဲၤ ယုာ်ဒီး ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ် တဖၣ်, ခိပန့ၣ်ဒီး ပုၤဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့သ့တဖၣ် မၤဝဲ တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်
လၢအတမ့ၢ် တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် အနီၢ်ကီၢ်အယိ ကဲထီၣ်ဝဲ အတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မၤဟးဂီၤ
အဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤ ဒီး အဝဲသ့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤတဖၣ် ကလီၤမၤကွံၣ်ဘၣ်ဖုးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့

ဒ်တၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤလၢ ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အံၤလၢ တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် အတၢ်ဂုၤခိၣ်တီ အပူၤအသိး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်
အိၣ်ချးဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့စ့ၢ်ကိး ဘၣ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အံၤ ထီဘီလၢ ဟီၣ်ကဝီ တၢ်ဟ်ဖျါ အပူၤန့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ကညီဂုၤဝီခွဲးယၢ်ကရူၢ် ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်အိၣ်သး ဘၣ်ယး တၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ
ဝဲအဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကစီၣ်လၢ ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ်အိၣ် တဘျီလၢလၢသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝဲ၂၀၁၆န့ၣ်
တၢ်မၤနီၣ်မၤပၤနီၣ်အဆၢကတီၢ် လၢနူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤ ဘၣ်ယးဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးန့ၣ် တၢ်အိၣ်သး
ဂုၤထီၣ်ဝဲဒၣ် ဝဲအကြားန့ၣ်လီၤ. ပဒိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချးမၤစၢၤကရၢလၢအမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ မိၢ်ဒီးဖိ ကရၢမ့ၢ်ဂုၤ,
ကရၢသဘျူ ဒ်အမ့ၢ် Free Burma Ranger (FBR)မ့ၢ်ဂုၤ, ရှိကျိ တၢ်ယုသ့ၣ်ညါ တၢ်ညၣ်ဂီၢ်ယၢ် (SMRU)
ကရၢမ့ၢ်ဂုၤ, ထၢၣ်ဝံချၢကရၢ ဒီး ကညီဆူၣ်ချးမၤစၢၤ (KDHV) ကရၢ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်နီၤလီၤဝဲ
တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချး အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢ ကီၢ်ဆၣ်ကိးဘၣ်ဒဲးဝဲ နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ဝဲ၂၀၁၆န့ၣ် တၢ်မၤနီၣ်မၤပၤနီၣ်အဆၢကတီၢ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချး အတၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ

အတတ်အိန်သး ဝဲနူပျာ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤ လီၤဆီၣ်တၢ် ဝဲ ဝီၢ်ရီၢ်ကီၢ်ဆၢဒီး ကိးတရံးကီၢ်ဆၢအပူၤအံၤ ဂ့ၤထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ် ပစံးသ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ဟဲဒိဖျိအသးလၢ နူပျာ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ အါထီၣ်ဝဲဒၣ် အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ တၢ်တုၤအါထီၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ကဟ့ၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂီၢ် , တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ် ဘၣ်ယးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်အါထီၣ် တၢ်မၤကွၢ်သ့ၣ်ဒး လၢပုၤကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်, တၢ်ကူဆါယါဘျါ တၢ်ညၣ်ဂီၢ်ယၢ် တၢ်ဆါအတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ, တၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤ ပုၢ်ပီၤ ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤ တၢ်အိၣ် လၢအန့ၢ်ဂံၢ်န့ၢ်ဘါ ဒ်အမ့ၢ် ဆီၣ်ဒ်, ဝဲဘီ ဒီး သိအိၣ် လၢပုၤမိၢ်ဒါ တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢ ၂၀၁၆န့ၣ် အတီၢ်ပူၤ တၢ်မ့ၢ်ဟ့ၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဘၣ်ဆၢ သဝီဖိလၢ နူပျာ်ယာ် ကီၢ်ရၢၣ်ပူၤ တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အတၢ်လိၣ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် လၢ တၢ်ကဘၣ်ဘျါရဲ အိၣ်ဒဲးဝဲအါမးန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်အဒိလၢအကဲထီၣ်သး ဝဲ ကြၢၢ်တုၤကီၢ်ဆၢပူၤ တခါအသိး ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤကရၢတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ ကတီၤ မိၢ်ဒီးဖိ ကရၢ တဖၣ် ဟဲဆူ တၢ်ဟ့ၣ် ကသံၣ်ဒး ဒီး ကိးဖိၣ်ဝဲ သဝီဖိ တဖၣ် ဒီးမၤဝဲ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ န့ၣ်ပၢ် ဘၣ်ယး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢ တုၤမ့ၢ် အဝဲသ့ၣ်မၤ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ န့ၣ်ပၢ်ဝဲ ခးတၢ်ယာ်ဝဲ ကသံၣ်ဒး ဒီး သိး ဝဲ က့ၤဝဲဒၣ်ဆူ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဝဲန့ၣ်ဝဲအလီၢ်ခဲ တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒးအံၤ တၢ်ဟ့ၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တအိၣ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒးအံၤ အိးထီၣ်ဝဲဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဟဲမၤ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၢ် ဘၣ်ယးဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အခါဒီးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် မ့ၢ်တုၤအါထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ် ကသံၣ်ဒးတဖၣ် ဘၣ်ဆၢ ဒိဖျိလၢ ကသံၣ်ကသီ တကူတလၢ ဒီး တၢ်ဟ့ၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ တလၢတပုၤအယိၣ် သဝီဖိတဖၣ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ အကံၢ်အစီလၢအဂ့ၢ် ဒီး လၢတၢ်တုၤလီၤတီၤလီၤ တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ ဝဲပယီၤပဒိၣ် အပုၤလၢအမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ထွဲ ကတီၤ မိၢ်ဒီးဖိ ကရၢ ဆူၣ်ချ့ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဟဲဟ့ၣ်နီၤလီၤ ကလီ ကသံၣ်ကသီ ဆူ သဝီဖိတဖၣ် လၢအအိၣ် ဝဲကြၢၢ်တုၤကီၢ်ဆၢပူၤအံၤ အခါ တဟ့ၣ်လီၤဝဲလၢ တၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်အပူၤဘၣ်. မ့မ့ၢ်တခါ အဝဲသ့ၣ်ဟဲမၤဝဲတၢ်မံၤ ဒိချိလၢ အဝဲသ့ၣ် မူဒါအိၣ်ဝဲအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢမနုၤအယိၣ်လဲၣ်န့ၣ် ကသံၣ်ကသီလၢ အဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ် နီၤလီၤဝဲတဖၣ် တၢ်ကဘၣ်အိၣ် အီၤဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် တဝဲန့ၣ်ပၢ် သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ် အယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတၢ်တဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤလၢ ကညိၣ်ဂီၢ်ဝဲဒီးယာ်ကရၢ ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၢ ဝဲ လၢယူၤ ၁၅သီ ၂၀၁၇န့ၣ် အန့ၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ဆါဟံၣ် တဖျၢၣ်အဂီၤလၢ အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ ပျီပူၤ ဝဲ မ--- သဝီ မ့ၢ်ထီၣ်တကပၤ, လုနီးကရၢ, ဝီၢ်ရီၢ် ကီၢ်ဆၢ, နူပျာ်ယာ် ကီၢ်ရၢၣ် တဖျၢၣ်အံၤ တၢ်တုၤ အီၤဝဲလဲ လၢယူၤ ၁၃ သီ ၂၀၁၆န့ၣ် န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ အိၣ်ဘူးဒီး မ--- သဝီ တဂၢ စံးဝဲ "တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျၢၣ်အံၤဂ့ၤဝဲဒၣ်လၢ ပုၤသဝီဖိတဖၣ် အဂီၢ် ဒိဖျိလၢ တၢ်ဆါအိၣ်အမ့ၢ်မ့ၢ်ဟဲကဲထီၣ် တခါ ပတတလိၣ် လဲၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်လၢ ဝုၢ်ပုၤလၢဘၣ်" န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - KHRG]

တၢ်ဂီၤခံဘၣ် တဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤလၢ ကညိၣ်ဂီၢ်ဝဲဒီးယာ်ကရၢ ပျီပူၤပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၢ ဝဲ လၢစးပထုဘၣ် ၁၀သီ

၂၀၁၆ နှစ် အနံ့ ဖဲ လူဖမ်းထိ သမီး၊ နိုင်ငံတော် ကိုဆရာ၊ ဣန္ဒြေယျာဏ်ကျော် အပူပူနဲ့လီ။ တာဝန်အံ့ ဟ်ဖျါထိပ်ပဲ သီခါဖျါ တာသုဉ်ထိပ် တဖျါ လာအဘဉ်တာသုအိ၊ နဲကို အသိးနဲ့လီ။ တာအံ့ ဟ်ဖျါထိပ်ပဲ ကိုတအိဉ်ဂုဂု လာပုကွဲဖိတဖဉ်အင်္ဂါ ဘဉ်နဲ့လီ။ ကိုဝဲအံ့ တီအိဉ်တု၊ လွဲတီ၊ စးထိဉ်လါ တီဘျီကို (KG)တု၊ လွဲတီ၊ နဲ့လီ။ ကိုဖိ နိဉ်ဂံခဲလင်အိဉ်ပဲ ၁၁၀၈ မုဉ် ၅၃၈ ဇီး ခွါ ၅၇၈ နဲ့လီ။ [တာဝန် - KHRG]

တာကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သု သနာဉ်စုာ်ကီး သဂါဘဉ်ပဲ တာဂုာ်ကိ နဲ တာအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ သနာဉ် အသိးနဲ့လီ။ တာကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သု အတာအိဉ်သး မုာ်ဂုထိဉ် လါ ကိာ်ဆဉ်ကီးဘုဉ်ဒဲး လါဣပျာဏ်ကျော်ပူ သနာ်ကု တာ ကြိမာတံတီး တာဂုာ်ကိလါ တာကဘဉ်ဘျါနဲ့အိတဖဉ် အိဉ်ဒဲးပဲဒဉ် အါမးနဲ့လီ။ နဲကညီဂုာ်ဝိခွဲးယာ်ကရူာ် ဟိဉ်ကဝါ တာဟ်ဖျါ လါတာတရါလီဘဉ်ဒဲးအိ၊ ခံဘုဉ်ဟ်ဖျါထိပ်ပဲအသိး တာကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သု လါဝီရိ ကိာ်ဆဉ်ဒီး ကီးတရံးကိာ်ဆဉ်အံ့ ဂုထိဉ်ပဲဒဉ် အဆံးတကွါနဲ့လီ။ အဂုာ်ဒဲးအံ့ ကရါသဘျူ နဲအမုာ် နံပိ၊ ဖိဒုဂျါ (လီပဝါသဝိဖိ အါဒဲးအါဂါ သုဉ်ညါပဲလါ ဖုဉ်ခိဉ်တာကရါကရိ), Save the Children တာကရါကရိ ဒီး တာဘုဉ်တာဘါ တာကရါကရိ တဖဉ်အံ့ တုအါထိဉ်ပဲ ကို လါ ခိခိဉ်ဣသဝိဖိတဖဉ် အင်္ဂါ အယိနဲ့လီ။ ကညီကူဉ်သု ဆဲးလါ ပဲကူဉ်စုာ်ကီး လါကိုတာခိဉ်ထိဉ်လဲထီအင်္ဂါ မါသကိးတာဒီး တာကရါကရိအဂါ နဲအမုာ် မုဉ်သးမါကလီ အကရူာ်ကရါ သုဉ်တဖဉ်နဲ့လီ။

နဲလံာ်ဟိဉ်ကဝါတာဟ်ဖျါလါ တာရါလီတုာ်လံအိ၊ သါဘုဉ်ဟ်ဖျါထိပ်ပဲအသိး တာကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သု တာအိဉ်သး လါကီးတရံးကိာ်ဆဉ်၊ ဝီရိကိာ်ဆဉ် ဒီး ကြါတုကိာ်ဆဉ် သါဘုဉ်အံ့အပူ မုာ်ဂုထိဉ်ဘဉ်ဆဉ် လါ တာအိဉ်ထွဲ မါစါတဟ်တခီ တာလာတာပု၊ တအိဉ်ဒဲးပဲဒဉ်ဘဉ်နဲ့လီ။ တာအိဉ်တခါလါ ကညီဂုာ်ဝိ ခွဲးယာ်ကရူာ် လီကဝါ ပုမါတာဖိတဂါ ပဲထံနီဖးကွဲးပဲအသိး တါဖုဉ်ကိုလါ ကညီသဝိသုဉ်တဖဉ်အပူ ဒီးနာ်ဘဉ် တာအိဉ်ထွဲမါစါလါ KNU ဟုဉ်ပဲနဲ့ ကအိဉ်ဒဉ်ထဲ မျးကယါ ၃၀ အယိ အိဉ်တုာ် မျးကယါ ၇၀ အံ့ သဝိဖိတဖဉ် ဘဉ်ထုးဂံထုးဘါ ဒီး မါပုကွဲးတာလာအလိဉ် တဖဉ်အံ့ လါအပဲသုဉ် နိကစါဒဉ်ပဲနဲ့လီ။ လါနဲ့အမဲဉ်ညါ ပဲ ၂၀၁၆ နှစ် ဖဲ ကီးတရံး ကိာ်ဆဉ်အပူ ခိဖျါလါ ကိုဖိ နိဉ်ဂံ ဟဲအါထိဉ်အယိ ခးဆုဉ်နီ ဒီး ခးကွဲးလံာ် တလာလိဉ် လါကိုဖိခဲလါအင်္ဂါ လါဘဉ်နဲ့လီ။ လါတာနဲ့အယိ သဝိသးပု ဘဉ်ယုပဲ စုလါ ကိုဖိမိာ်အိဉ် နဲသိး ကပုပဲ ခးဆုဉ်နီ ဒီး ခးကွဲးလံာ် လါ အလာလိဉ်လါ ကိုဖိကိးဂါဒဲး အင်္ဂါနဲ့လီ။ နဲနဲ့အသိး ပဲ ကြါတုကိာ်ဆဉ် အပူစုာ်ကီး ကညီလံာ်အံ့ တာတဟုဉ် အခွဲးလါ တာကသိဉ်လိအိလါ တာမါလိ အဆါကတီာ်ဘဉ်နဲ့လီ။ တကးဒဲးဘဉ် အမဲဉ်ညါ ပယါပဒိဉ်ကို လါကီးတရံး ကိာ်ဆဉ်အပူ စုာ်ကီး လါတာကသိဉ် ကညီလံာ်အံ့အင်္ဂါ တနွံနဲ့ တာဟုဉ်အခွဲး ထဲတကတီာ်မိနဲ့လီ။

ပဲ လါယနူအါရံ၊ ၁သီ တု၊ လါမးရး ဖဲသီ ၂၀၁၆ နှစ် အတီပူနဲ့ ကညီဂုာ်ဝိခွဲးယာ်ကရူာ် လီကဝါ ပုမါတာဖိတဖဉ် ထံဉ်လိဉ်အိဉ်သကိး ကို ကမံတံ၊ ဒီး ကိုသရဉ် သရဉ်မုဉ် လါ ဣပျာဏ်ကျော် အပူနဲ့လီ။ ပဲ တာမါတာထံဉ်လိဉ်ဒီး သဝိဖိလါ သဝိကရူာ် ယါဘုဉ်အပူအခါ ပယါပဒိဉ် ကိုသရဉ် လါ ဝုတီ၊ သဝိတဂါ ဟ်ဖျါထိပ်ပဲ အတာထံဉ် နဲအံ့နဲ့လီ။

"လီကဝါ ပုနဲ့ဖိနဲ့ကမိာ်အမုာ် KNU ဒီး ပယါပဒိဉ်သုဉ်တဖဉ် အပဲသုဉ် မုာ်မါသကိးတာလာ တာမါဂုထိဉ် တာကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သု လါကလုာ်နဲ့ခဲလါအင်္ဂါနဲ့ ကလုာ်နဲ့ဖိတဖဉ် တာကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သု ကအိဉ်ထိဉ်ပဲ ဂုဂုနဲ့လီ။ တကးဒဲးဘဉ်အမဲဉ်ညါ အပဲသုဉ်တဖဉ် ကကဲထိဉ်ပဲ ထံဖိကိာ်ဖိလါအဂါ ဒီး ကသုဉ်ထိဉ်ပဲ ထံကိာ် အတာခိဉ်ထိဉ် လဲထီ နဲ့လီ။ "

ဟိဉ်ကဝါတာဟ်ဖျါလါ ကညီဂုာ်ဝိခွဲးယာ်ကရူာ်ပျီပူ ပုမါတာဖိ လါ ဝီရိကိာ်ဆဉ်၊ ဣပျာဏ်ကျော်တဂါ ကွဲးပဲ (ဘဉ်တာရါလီအိပဲ လါဒဲးပဲဘဉ် ၂၀၁၆ နှစ်) နဲ့လီ။

နဲတာကစီဉ်လါ ပဒီးနာ်ဘဉ်လါ ၂၀၁၆ နှစ် တာမါနိဉ်မါယါ အတီပူ အသိး တာဟုဉ်တာအိဉ်ထွဲမါစါ လီကဝါ ပုတဝါပူ တာအိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချ ဒီး တာကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုအင်္ဂါ မုာ်အိဉ်ဘဉ်ဆဉ် တာလိဉ်ဘဉ် ဒီး တာဂုာ်ကိလါ တာကဘဉ် ဘျါနဲ့အိ တဖဉ် အိဉ်ဒဲးပဲဒဉ် အါမးနဲ့လီ။ တာအံ့နဲ့ ဟ်ဖျါထိပ်ပဲ ပဲဟုဉ် တာအိဉ်ထွဲမါစါတဖဉ်အခါ နဲသိး ပမါအိ တုာ်လီတါလီကနာ်အင်္ဂါနဲ့ တာယုသုဉ်ညါဆိ

လိာ်ကဝီတၢ်အိၣ်သး အနီၣ်ကီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ အရူၤဒိၣ်ဒိၣ်မးတခါန့ၣ်လီၤ. ဒီးဟီၣ်ပဝီတၢ်ဟ်ဖျါလၢ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်အံၤ မ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်လၢ သဝီဖိတဖၣ် အတၢ်က့ၤတဲဖျါထီၣ် ကဒါ နီၣ်အဝဲသ့ၣ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ် အသိးန့ၣ်လီၤ. အယိၤသတးဒီး ပုၤလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ အဝဲသ့ၣ် မၤဝဲတဖၣ် နီၣ်သိး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ ကအိၣ်ဝဲအဂီၢ် ဒီးမၤဝဲကသ့ တုၤလီၤတီၤလီၤအဂီၢ် လၢကသ့ၣ်ညါဘၣ် တၢ်ဖီလၢ် လိာ်ကဝီ ပုၤတဝၢပူၤ တၢ်အိၣ်သးအဂီၢ် ဒီး ကသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢ ကဘၣ်ဘျီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်မနုၤအိၣ်ဒီးလဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ဟံးန့ၢ် တၢ်ကစီၣ်လၢ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် လံာ်တၢ်ဟ်ဖျါသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ သ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်

လၢၤ၂၀၀၆န့ၣ် တၢ်မၤနီၣ်မၤယါ အတီၢ်ပူၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အကဲထီၣ်သးအကျါ ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ အရူၤဒိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ. ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ လၢကီၢ်ပယီၤ ယိၤကီၢ် ကီၢ်ဆၢပူၤ တဖၣ်အကျါ ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢ အအိၣ်ဖဲ နီၣ်ဖိဒဲကဝီတဖၣ် အဂီၢ် တၢ်က့ၤကဒါက့ၤ ဆူတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တခါလၢ အဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢ အ့ၤယၤဝတံၤ တၢ်ကစီၣ်သန့ ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ က့ၤကဒါက့ၤ ဆူအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ် ကဲထီၣ်သး စးထီၣ်လၢ တၢ်မၤ ထံကီၢ်ဒီဘျီ တၢ်ပတုၤတၢ်ခး ဝံၤအလီၢ်အခံ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အံၤ သးကျဲၤဝဲလၢ ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ် ကက့ၤကဒါက့ၤ ဆူအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ် န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် ကဟံးမူၤဒါ ဒီး သးကျဲၤဝဲ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး, တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး ဒီး တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အကျါအကျဲလၢ ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဟးဒီး ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါက့ၤအဖီခိၣ် ဖဲ ၂၀၀၆ န့ၣ်တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအတီၢ်ပူၤ ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ်ကရူၢ် တမၤနီၣ်မၤယါဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ တုၤလီၤတီၤလီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ကညီၣ်တၢ်ကရၢကရိ နီၣ်အမ့ၢ် ကညီၣ်ပိာ်မုၢ်တၢ်ကရၢ (KWO), ကညီၣ် န့ဆၢဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝိၣ်တၢ်ဘျးစဲကရူၢ် (KESAN) သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟူးဂဲၤဝဲလၢ ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါ ဆူ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ် လၢတၢ်သ့ၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်လဲၣ်ဂ့ၢ် နီၣ်လဲၣ်ဂ့ၢ် တၢ်ကရၢကရိ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤစ့ၢ်ကီၢ် တၢ်တဖုးသ့ၣ်ညါဆိ အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်ဟး ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါက့ၤ ဆူတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ်အံၤ နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိၤ ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ကညီၣ်တၢ်ကရၢကရိ အါဖုအကျါ အိၣ်ဒီးတၢ်ပာ်ထံးနီၣ်ဖးလၢ ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါဆူ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တကျဲၤဝဲအံၤ အဖီခိၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်လဲၤကဟ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ် နီၣ်ပုၤမၤသကိးတၢ်အသိး ဖဲတၢ်ကတီၤ တၢ်ပိာ်သကိး ဘၣ်ဟးပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါက့ၤ အတၢ်ရဲၣ်တကျဲၤ အခါ အံၤအယိၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်န့ၢ်အသိး ကညီၣ်တၢ်ကစီၣ်သန့ စ့ၢ်ကီၢ် ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ကညီၣ်တၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ် ရၤလီၤဝဲ လံာ်တၢ်ဟ်ဖျါတဘျီ ဘၣ်ဟး ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤဆူ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တကျဲၤအံၤ တၢ်ကြးဟ်ပနီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ် အမ့ၢ် ပုၤမၤသကိးတၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်ဒါအဲၣ်ကျါ ကညီၣ်ပိာ်မုၢ်ကရၢ နီၢ်ရဲၣ် ဒ်အမ့ၢ် ပုၤကတီၤခၢၣ်စးတၢ်တဂၤ စံးဝဲ အသိး

"ပုၤန့ၢ်ဟူဘၣ်လၢ တၢ်ကက့ၤဆူကဒါက့ၤ ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် တုၤမ့ၢ်ပလူၤယုသ့ၣ်ညါ အခါ မတၢ်တဂၤမၢ် တသ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်. တၢ်လၢယအဲၣ်ဒီးတဲန့ၣ် တၢ်မၤအဝဲအံၤ မ့ၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢ အဆၢကတီၢ် ဖဲလဲၣ်တကတီၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အံၤကြးလၢ တၢ်ကဘၣ် နုးပာ်ယုာ် ပာ်ဂီၢ်ပုၤလၢ တၢ်ထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်သကိး ဘၣ်ဟးဒီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဝဲအံၤ ဒီး တၢ်ကြးဟ်ပနီၣ်ပုၤ ဒ်အမ့ၢ် ပုၤမၤသိးတၢ်တဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ."

နီၣ်န့ၢ်အသိး ပုၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလၢ အအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤဒီးယိၤကီၢ် ကီၢ်ဆၢတဖၣ်စ့ၢ်ကီၢ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ကစီၣ်, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ဟး တၢ်က့ၤကဒါက့ၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤ အတၢ်ရဲၣ်တကျဲၤအဝဲအံၤလၢပုၤပုၤနီၣ်တမံၤ ဘၣ်အယိၤ ဘၣ်ဟး တၢ်က့ၤကဒါက့ၤ ဆူတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ် အတၢ်ရဲၣ်တကျဲၤအံၤ ကဲထီၣ်တၢ်တဘၣ်ယိၣ်

ဘဉ်ဘီ လာအဝဲသ့တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လာတၢ်န့ၣ်အယီၤ ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲသ့တဖၣ် မ့ၢ်က့ၤကဒါက့ၤ ဆူအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤန့ၣ် အတၢ်ဘဉ်ယိၣ်ဘဉ်ဘီအိၣ်လၢ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဘဉ်ယး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ကူၣ်ဘဉ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ နီး တၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူအဂီၢ် သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါ နီတၢ်ကစီၣ်ဘဉ်ယးတၢ်က့ၤကဒါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ဟူထီၣ်သၢလီၤအသိး လီၤဆီၣ်တၢ် တၢ်ကက့ၤဆူၣ်ကဒါက့ၤ အဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်, တၢ်လီၤဖဲလဲၣ် နီး ကဘဉ်က့ၤ လၢကျဲၣ်လဲၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဂၢၢ်ဟံၣ်ကျဲၤအီၤ တအိၣ်နီတမံၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ. နီန့ၣ်အသိး တၢ်ကစီၣ်ဟူထီၣ်သၢလီၤ လၢ တၢ်က့ၤကဒါက့ၤ လၢအတအိၣ်နီး တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးအံၤ အဖီခိၣ် ကီၢ်ပယီၤ ဂ့ၢ်ဝီ ပုၤမၤသကိးတၢ် မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ် တၢ်ကလုၢ်လၢ ဆူညါအဂီၢ် (Burma Partnership/Progress Voice) တၢ်ကရၢကရိၣ်စ့ၢ်ကိး ထုးထီၣ်ဝဲ တၢ်ဂီၤမူဖုၣ် လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲ သ့တဖၣ် အကလုၢ် ဘဉ်ယး အဝဲသ့ၣ် အတၢ်တူၢ်ဘဉ် လၢတၢ်က့ၤ ကဒါက့ၤအံၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး မ့ၢ်တအိၣ်ဘဉ်ဆဉ် ဖဲ ၂၀၁၆န့ၣ် အတီၢ် စးထီၣ်ဖဲ တၢ်မၤ ထံကီၢ်ဒီဘဉ် တၢ်မၤတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး ဝံၤအလီၢ်ခံ ထံကီၢ်တၢ်အိၣ်သး ဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် တစး အယီၤ တၢ်မၤစ့ၢ်ကိး တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤတခါ လၢအဘဉ်ယးနီး တၢ်ကတဲၤကတီၢ်ဆိတၢ်လၢ ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲသ့တဖၣ် အတၢ်က့ၤကဒါက့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နီကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရၢၢ် ဟီၣ်ကဝီၤ တၢ်ဟံၣ်ဖျါ ခံဘဉ်လၢ တၢ်တထုးထီၣ်ရၢလီၤအီၤဒဲးဘဉ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသိး ဖဲ ၂၀၁၆န့ၣ် တၢ်မၤနီၣ်မၤယါ အတီၢ်ပူၤ နူပလၢ်ယၢ် ကီၢ်ရၣ်ခိၣ် နီး ပယီၤပဒိၣ် သုးကျဲၤသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် ဟံၣ် အဖျါၣ် ၃၀၀ လၢ ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ် ဖဲ နီၣ်တကီၢ် ကီၢ်ဆဉ် နူပလၢ်ယၢ် ကီၢ်ရၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ် ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲ တဟဲအိၣ်လၢ ဟံၣ်သ့တဖၣ်အံၤ နီတဂၤဒဲးဘဉ် မ့ၢ်လၢ ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖၣ် တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ပုၤကဟဲအိၣ်လၢ ဟံၣ်သ့တဖၣ်အံၤ အပူၤဒဲးဘဉ် အယီၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲတနီၤ စံးဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်က့ၤအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤဘဉ်ဆဉ် အဝဲသ့ၣ် တၢ်အိၣ်မူ ပတီၢ် နီး အတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢ အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ် တမ့ၢ်ကလီၤဆိလိာ်သးနီး တၢ်အိၣ်မူလၢ ဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲ ဒဲကဝီၤအပူၤဘဉ် န့ၣ်လီၤ. အယီၤသတးနီး အဝဲသ့ၣ် တီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ (UN) အအိၣ် နီးစံးဝဲဒၣ်လၢ ဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ (UN) မ့ၢ်သုးကျဲၤန့ၣ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် တၢ်က့ၤကဒါဆူ ကီၢ်ပယီၤအဂီၢ်ဒု ကညီၣ်ဒိၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲ လၢနီၣ်ဖိဒဲကဝီၤ ကအိၣ် ဟံၣ်အန့ၣ် ၅၃ တဖၣ်အံၤ ဟ့ၣ်လီၤဝဲ အမံၤလၢ ဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ (UN) အအိၣ် လၢ တၢ်ကက့ၤကဒါက့ၤ ဆူကီၢ်ပယီၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ (UN) ပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါ သ့တဖၣ် စ့ၢ်ကိး နီသိး တၢ်က့ၤကဒါက့ၤ တဘျီအံၤ တၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲး ကအိၣ်အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ် လဲၤထံၣ်လိာ် သံက့ၢ် ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲသ့တဖၣ်အံၤ အဘျီဘျီန့ၣ်လီၤ. အယီၤဖဲ လၢအိးကထိဘၢၣ် ၂၅သီ ၂၀၁၆န့ၣ် အနံၤ ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲသ့တဖၣ် နီးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကက့ၤဆူ ကီၢ်ပယီၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲလၢ နီၣ်ဖိဒဲကဝီၤသ့တဖၣ် လၢအက့ၤကဒါက့ၤ ဆူကီၢ်ပယီၤသ့တဖၣ်အံၤ ဟးထီၣ်လၢ ဒဲကဝီၤပူၤ နီး က့ၤအိၣ်ဝဲတစိၢ်တလီၢ် ဖဲ ထံကီၢ် (ကျော့ကံၢ်ပူ) တၢ်လီၢ်, ရၢမတံ ဝုၢ်, ကိးတရံး ကီၢ်ဆဉ်, နူပုၤယၢ် ကီၢ်ရၣ် ဝံၤဒီး က့ၤက့ၤဝဲဆူ အနီၢ်ကစၢ် သဝီ တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ် နီ UN အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.

နီတၢ်ကစီၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤ လၢထးအသိး ကညီၣ်ဂ့ၢ်ဝီ ခွဲးယၢ်ကရၢၢ် ထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ပုၤမၤသကိးတၢ်အဂီၢ်ခိၣ်ထံး နီအမ့ၢ် ဘီမုၢ်စၢ်ဖိၣ် ကရၢ (UN) နီး ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် သုးကျဲၤမၤသကိးတၢ်လၢ ပုၤဘဉ်ကီၤ ဘဉ်ခဲ ဂ့ၢ်ဝီအခါ အဝဲသ့ၣ် ကြၢးဒုးပုၣ်ယုၣ်ပုၣ်ဂီၢ်စ့ၢ်ကိးနီး ပုၤမၤသကိးတၢ် လၢအဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤဆီၣ်တၢ်ဖဲ ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါက့ၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ မ့ၢ်အိၣ်နီး မၤသကိး နီး တၢ်ပုၣ်ယုၣ်ပုၣ်ဂီၢ်အခါ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီတကတီၢ် ကလဲၤအသး ဘဉ်လီၢ်ဘဉ်စး နီး ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲဖိတဖၣ် ကနီးန့ၢ်ဘဉ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘဉ်ယး တၢ်ဖံးတၢ်မၤ အကျိၤအကျဲ သ့တဖၣ်အံၤ ပျီပျီရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အခီပညီန့ၣ် ပုၤဘဉ်ကီၤဘဉ်ခဲသ့တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် က့ၤကဒါက့ၤဆူ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၤအခါ ကနီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်ကစီၣ်လၢအမ့ၢ် တၢ်လီၤလၢ အဝဲသ့ၣ် ကဘဉ်က့ၤအိၣ်,

လာအဲသ့ၣ် အဂီၢ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် ဟီၣ်ခိၣ်လီၤ ဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့၊ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တအိၣ် န့ၣ်လီၤ. အယီၤ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ် တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါဆိၣ်တခါ ဒ်သိးအဲသ့ၣ် ကမၤတၢ်ဆၢတၢ် လၢ ကက့ၤမ့ၢ်ဂ့ၤ တက့ၤမ့ၢ်ဂ့ၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤလၢ အမၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဲသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိး တချုးလၢ ဟူးဂဲၤမၤဝဲ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အဲသ့ၣ်အံၤအခါ အဲသ့ၣ်ကြးထံၣ်လီၤ အိၣ်သကိး, တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ သ့ၣ်တဖၣ် ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မးဒီး ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲဖိသ့ၣ်တဖၣ် မၤဝဲ တၢ်ဆၢတၢ် ကသ့ ဒီး ကဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ အဲသ့ၣ် ကက့ၤမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် တက့ၤမ့ၢ်ဂ့ၤကသ့ပျီၣ်ပျီၣ်ရဲၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအဆၢတၢ်လၢကက့ၤတခီ အဲသ့ၣ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ် အလၢအပုၤလၢ တၢ်ကတၢ်ကတီၢ်သး လၢတၢ်ကက့ၤတဘျီညါအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤခဲဘၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်လၢ ကညီၣ်ဂီၤခဲးယၢ်ကရူၢ် ပျီၣ်ပုၤ ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိတဂၤ ဝဲ လၢအိးကထိဘၣ် ၂၀၁၆န့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ နိၣ်ဖိ ဒဲကဝီၤ ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ တၢ်တန့ၣ်လၢ အက့ၤကဒါက့ၤ ဆူ ကီၢ်ပယီၤန့ၣ်လီၤ. အဲသ့ၣ် ကက့ၤကဒါ ဆူကီၢ်ပယီၤ တၢ်လီၢ် လၢ လီၤဆိလီၢ်အသး အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢအတၢ်က့ၤကဒါက့ၤဆူ ကီၢ်ပယီၤတဘျီအံၤအဂီၢ် ယီၤကီၢ် ပဒိၣ် ဟ့ၣ်မၤစၢၤ အဲသ့ၣ် စ့ယီၤ တဂၤ ၈၀၀၀ ဘး စုၤစုၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်တသ့ၣ်ညါ လီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢ ကီၢ်ပယီၤ ပဒိၣ်အံၤ ကဟ့ၣ်မၤစၢၤ အဲသ့ၣ် ဧါ တမၤစၢၤဧါ ဘၣ်ဆၣ် ယီၤကီၢ် ခိၣ်န့ၣ် ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တဖၣ် ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲလၢ ဝဲပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ သ့ၣ်တဖၣ် က့ၤဆူကီၢ်ပယီၤအခါ ပယီၤပဒိၣ် ကြး ဟ့ၣ်မၤစၢၤဝဲ ဟံၣ်န့ၣ်တန့ၣ်န့ၣ် စ့ ပယီၤ ၃၀၀၀၀ က့ၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ် ပုၤထၢတန့ၣ်လၢ နိၣ်ဖိဒဲကဝီၤ လၢအက့ၤကဒါဆူ ကီၢ်ပယီၤအသိး နိၣ်ဖိဒဲကဝီၤ ခိၣ်န့ၣ် ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် အဲဒီးဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် ကဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤ ပုၤဘၣ်ကီၤဘၣ်ခဲ တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ - KHRG]

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ကျၢ်တၢ်

လၢန့ၣ်ကတၢ် လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤ တၢ်ကစီၣ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ကျၢ်တၢ်လၢ လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါ ၂၆ ဘၣ်အပူၤ ဒီးဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢ ပျီၣ်ပုၤ ပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိ လၢ နူပလၢယၢ် ကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤ တဖၣ်အအိၣ် ဝဲ ၂၀၁၆န့ၣ် အတီၢ်ပူၤ န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ကစီၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအိၣ်လၢ န့ၣ်ကတၢ် လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤ အသိး ကညီၣ်ဂီၤခဲးယၢ် ကရူၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ် ဘၣ်ပး သုးအတၢ်အိၣ်သးလၢပုၤ ခံဖု ခံကဟ်လၢၤ (ပယီၤပဒိၣ် ဒီး ကလုာ်န့ၣ် ဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ်) လီၤဆိဒုၣ်တၢ် ပုၤအိၣ်ခိးကွၢ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ခး ကမံတၢ် ကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အဲသ့ၣ် ကဘၣ် ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စူးဝဲ ပုၤဖိၣ်စုဝဲလၢ အဟူးဂဲၤလၢ လီၢ်ပဝီၤပူၤ တဖၣ် ဒ်သိးအဲသ့ၣ်တဖၣ် ကလူၤပိာ်ထွဲ တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤလၢတၢ်ဟံၣ်ဖျါအိၣ်လၢ NCA လံာ်ပံးယၢ်ပူၤတဖၣ် တုၤလီၤတီၤလီၤ ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပံးထီၣ် တၢ်သိၣ်တၢ်သိး တၢ်ဘျၢလၢ ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤ လၢအဟူးဂဲၤလၢ တၢ်ခိၣ်ထံး သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်လူၤပိာ်ထွဲ အဂီၢ် မ့ၢ်တအိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ကွၢ်စူး လၢအတုၤလီၤတီၤလီၤမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤ ကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီဝဲဒုၣ်လၢ

သုးဖိုင်စုကဝဲတဖှ် ကမာပယွဲဒဲးတၢ် ဒီး မၤဘၣ်ဒိ ဒဲးပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဒဲးယၢ် ဆူညါကွၢ်ကွၢ် အဝဲသ့ၣ် ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးဒီး တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဒဲးယၢ်တခါ သဝီဖိ သ့ၣ်တဖှ် ဘၣ်သဂၢ်ဒဲးဒုၣ်ဒီး တၢ်တၢ်တၢ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖှ် အယိ အဝဲသ့ၣ် မ့ၢ်ဒီးန့ၢ်အါထီၣ်ဘၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ယး တၢ်ဒိသဒါလီၤနီၢ်ကစၢ်သးလၢ တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဒဲးယၢ် အဂီၢ်ဒီး ကမ့ၢ်တၢ်ကဲဘျူးလၢ အဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒဲးန့ၣ်အသိး ဘၣ်ယးဒီး တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တဖှ်စ့ၢ်ကီး ပုၤလၢ အပၣ်ယုၣ် မၤသကိး တၢ် ဒဲးအမ့ၢ် နီၢ်တဂၤဒိပနံၣ်, NGOs တဖှ် CBOs တဖှ်, KNU ဒီး ပယီၤပဒိၣ် တဖှ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ အဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲ ဒဲးအမ့ၢ် ကသံၣ်ကသီ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ, ခီၣ်တယၢ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဘ့ၣ်ထီၣ်, တၢ်ကူၣ်ဆါယါဘျါ ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢကွၢ်အဂီၢ် တၢ်သ့ၣ်တဖှ် အံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ဂြး မၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဝဲ ဒဲးသိးလီၢ်ကဝီၤ ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖှ် ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒဲးဘၣ်အမဲၣ်ညါ ပုၤလၢ ပၣ်ယုၣ် မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖှ် စ့ၢ်ကီး တချူးလၢ အဝဲသ့ၣ် စးထီၣ် မၤကဲထီၣ် လိၣ်ထီၣ် အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ သ့ၣ်တဖှ် အဝဲသ့ၣ် ဂြးထံၣ်လိၣ် တၢ်ပိၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤ သဝီဖိ သ့ၣ်တဖှ် န့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မး လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ သ့ၣ်တဖှ် တီၣ်ဖျါထီၣ် အဝဲသ့ၣ် သဝီအတၢ်လိၣ်ဘၣ် ကသ့ ဒီး ပုၤလၢ အမၤ တၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤသ့ၣ်တဖှ် စ့ၢ်ကီး ကသ့ဟံးမူၤဒါ လၢ တၢ်မၤလၢပုၤ သဝီဖိ သ့ၣ်တဖှ် အတၢ်လိၣ်ဘၣ်အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ယးဒီး ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ အတၢ်က့ၤကဒါက့ၤ စ့ၢ်ကီး ပုၤလၢ အပၣ်ယုၣ် မၤသကိးတၢ် ဒဲးအမ့ၢ် UNHCR ဒီး ပယီၤပဒိၣ်သ့ၣ်တဖှ်အံၤ ဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ် စံးကတီၢ် တၢ်ပိၣ်သကိးလၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အဝဲအံၤအခါ အဝဲသ့ၣ် ဂြးဒုး ပၣ်ယုၣ်ပၣ်ဂီၢ် စ့ၢ်ကီးဒီး ပုၤလၢ အပၣ်ယုၣ် မၤသိးတၢ် လၢဘၣ်ထွဲလိၣ်သးဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ဒဲးအမ့ၢ် ဂံၢ်ခီၣ်ထံး ကညီတၢ်ကရၢကရီၤသ့ၣ်တဖှ် ဒီး ကဘၣ်တၢ်ပိၣ်တံသကိးဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ လၢ တၢ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါအီၤသ့ ပျီပျီရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မး ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ သ့ၣ်တဖှ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ကစီၣ်လၢ အရ့ဒိၣ် သ့ၣ်တဖှ် တချူးလၢ အဝဲသ့ၣ် မၤတၢ်ဆၢတဲာ်အခါ န့ၣ်လီၤ. ဒဲးန့ၣ်အသိး ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ သ့ၣ်တဖှ် ကနၢ်ပၢၢ် တၢ်က့ၤကဒါက့ၤ ဆူအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလီၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အကျိၤအကျဲၤသ့ၣ်တဖှ်အဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်လၢ အရ့ဒိၣ်မး န့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်မး အဝဲသ့ၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ အတၢ်ဆၢတဲာ်သ့ၣ်တဖှ် ဆူပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ် ကသ့ဝဲဒုၣ် ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.